

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izjemna vojna letnica in voja z poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., poti leta 2 K. in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K., za druge kovenavstrijske dežele 8 K., Koroško sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Uredništvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odpevadi. — Ulica "Katoliškega tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni list stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroska cesta štev. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enačetvirje poletnih za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za veččratne oglase primeren popust. V oddelku "Mala naznanka" stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petihcesa 24 vin., Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprti reklamirajte se počitnice praste.

Potres v Italiji.

Vsled potresa 30.000 mrtvih. — Sv. Oče obiskuje ranjence. — Več sto milijonov škode po potresu. — Novi avstrijski zunanjji minister baron Burian. — V Galiciji radi slabega vremena samo artilerijski boji. — Rusi od daleč opazujejo Przemysl. — V Karpatih vsled mraza in snega mir. — Ruske čete v Karpatih veliko trpijo vsled mraza in črnih koz. — S srbskega in črnogorskega bojišča nobenih poročil. — Sovražno brodovje odplulo iz Adrije.

noč, da ostane večina našega polja neobdelanega in se bo potem pridelala le malo množina žita. Slaba letina ob času vojske pa pomeni — lakoto! Delavske moči za kmetijstvo so torej nujno rabijo. In v Avstriji ih imamo dovolj. V vseh delih naše države je vse pol o beguncem iz krajev, kjer divja vojska, imamo tudi na tisoče ruskih ujetnikov. Vse te mora naša država vzdrževati. Naj bi se torej pri vladni tudi pomislilo, kako bi se te ljudi moglo koristno porabiti pri nujnih delih in jim tako dati priliko, da ne bodo v Avstriji Bogu kradli zlati čas. Begunce in ujetnike se najda na pomoč kmetijstvu pri nujnem spomladnjem delu. To bi bilo pravično! Dežela, ki jim je dala čez zimo kruha, ima tudi toliko pravice, da zahteva od njih, da poprimejo za delo, ko je treba, da se jzčrpante zaloge živeža in kruha zopet napolnijo. Med beguncem iz Galicije in Bukovine jih je na tisoče, ki so vajeni kmečkega dela, naj se jih torej tudi za to uporabi. Isto velja glede ujetnih ruskih vojakov. Ako bi se te delavske moči primerno razdelile, bilo bi spomladnj mogoče v vseh delih dežele poljska dela pravčasno opraviti. Skrb oblasti, posebno odborov za obdelovanje polja in spravljanje pridelkov mora biti, da še za to zadevo pobrigajo. Setev, delo na polju letos ni stvar posameznika, ampak cele dežele in države. S pridnim delom se varujmo pred — lakoto!

Silen potres v Italiji.

Nad 30.000 ljudi mrtvih.

Kakor smo že v zadnji številki med najnovejšimi poročili omenili, je bil v sredo, dne 13. januarja v srednji in južni Italiji hud potres, ki je pokončal v nekaterih sekundah cvetoča mesta, trge in vasi. Potres je zahteval nad 30.000 človeških žrtev.

S pridnim delom se varujemo pred lakoto.

Vlada je kmetom lansko leto nujno priporočala, naj sejejo mnogo krušnega žita. Naše kmečko ljudstvo se je temu pozivu tudi v veliki meri odzvalo, dasiravno je jeseni 1914 že mnogo mož in konj radi mobilizacije manjkalo. Sedaj pride čas spomladnih opravil na njivah in drugih nujnih del na polju. Kako se naj sedaj ista opravlja, ko je vsled dveh ponovnih nabrov Šla večina moških delavnih sil na bojišče? To je vprašanje, na katere se bo vlada morala ozirati, ako

hali trdni železniški mostovi in tuneli in kako od vsega tega ni ostalo nič več kakor kup pepela. Vse to sem videl, nikjer pa nisem videl, kako propada kmečki grunt.

In glej, tudi fa naš grunt je bil tolkokrat v vojski opustošen. Toda krepke kmečke roke so kmalu izbrisale zadnjo sled vojske, naša polja so zopet rodila kakor pred vojsko in naš kmečki rod se je na tem gruntu zopet in krepkejše ukoreninil. V tem boju sem se neizmerno mnogo naučil. To je bila moja gimnazija in moje vsečilišče in še šestdesetkrat več. Ostal sem brez enega očesa, a sedaj še le imam pravo kmečko pamet. Oj, da imam toliko razuma, toliko sposobnosti, toliko moči in toliko časa, da grem od vasi in da vsem kmetom pokažem in razložim to: Kmečki bratstvo! Razen Boga je vse slabo in minljivo, vse je ničovo razen Boga in kmečkega grunta. Branimo, čuvajmo, obdelujmo in izpolnjujmo te svoje kmečke grunte, te svoje kmečke domove z vsem svojim srcem in z vsemi svojim umom, z vso močjo in pametjo! Učimo svojo kmečko deco, da je prvo plemstvo na svetu naš kmečki stan, če je kmet naobražen, pa hoče tako delati in zna tako gospodariti, da se mu ves njegov trud obilno plačuje, in če se zna in hoče tako složiti med seboj, da bo v resnicu prvi stan v narodu s svojo sloganom, pa ne samo s svojo množino, ki sama po sebi ne nomeni veliko. Ej, da mi je hoditi od vasi do vasi in vsepovsodi oznanjati to resnico, kako bi naša dežela vkljub vsej tej strašni vojski kmalu malo drugače izgledala! Ljubljana bi potem leta 1914 še glasneje govorila:

Vse propada in prestaja.
kmečka zemlja pa ostaja.
Pol njen vojska zruši sveta,
porušila ne bo kmeta!

LISTER.

Kaj ostane tudi po vojski.

Vsaka vojska je grozna, a ta prva svetovna vojska, Bog daj, da bi bila zadnja, je uprav nepopisno strašna in usodepolna. Pa glejte, nekaj bo stalno ostalo tudi po njej, nekaj je, kar je močnejšega, nego vse dosedanjih boji, tudi boj, ki se bije sedaj. Čujte samo, kar piše o tem češki kmet po imenu Martin Vavra v božični prilogi lista "Venkov", ki je glaslo češke kmečke stranke. Vavra piše tako-le:

Na moji zemlji, in sicer na mojem vrtu stoji zelo stara žitnica. Zgrajena je iz tesanega lesa in je s slamo krita. Čuvam in varujem jo tako, kakor kak dragocen kamen. To je namreč zadnji ostanek starinskih stavb na mojem posestvu.

Naš rod se omenja na tem posestvu že leta 1616. Že pred tem časom je bila zgrajena ta moja žitnica, v katero je spravljal moj praded svoje baš ne preveleike pridelke. Ta naša žitnica je preživel več nego deset človeških rodov. Kaj je vse videla ta priprosta stavba, koliko nad in solz, koliko gorja in veselja!

Pod spodnjim delom sten naše žitnice stoji dvoje močnih hrastovih brun. Tega nisem nikjer drugod videl, tudi ne slišal. Moj praded je vzel ta brunamenda zato, ker drugih ni imel. Na eni teh brun so vrezane letnice:

P. J. K. L. (Po Jezusu Kristusu leta) 1642. — P. J. K. L. 1756. — P. J. K. L. 1813. — P. J. K. L. 1866.

To so letnice velikih evropskih vojsk: Tridesetletne vojske, sedemletne vojske, Napoleonovih vojsk

in avstrijsko-pruske vojske. Stari dedec je neštetokrat pripovedoval vnuku, oče svojemu sinu, kaj ponemijo te številke, ki so vrezane v hrastovem brunu. Po tridesetletni vojski, ki je trajala od 1. 1618 do 1648, je prišla sedemletna vojska od 1. 1749 do 1756, zatem Napoleonove vojske od 1. 1796 do 1813, v katerih je padel brat mojega pradeda, in končno vojska 1. 1866. Vse te vojskine grozote je videla in preživelaa naša kmečka žitnica, naše kmečko posestvo, naš kmečki rod! Ko so tudi mene meseca avgusta 1914 počkali pod orožje, sem vzel lestvico, dleto in kladivo in sem vrezal v hrastovo bruno letnico P. J. K. L. 1914. V duhu sem si pa rekel: To je menda moj zadnji spomin, zadnja sled na tem posestvu. Med vrati je stala moja žena. Na roki je držala dve leti starega sinčka, okrog nje je pa skakljal petletni sinček Mirko. Pogledal sem na njo in opazil, da se joče. Nisem rekel nič, samo mislil sem si: Ako mi je prisojeno, da padem v vojski, bom padel. Toda moj rod ne bo zginil. Za menoj bo gospodar na tem našem posestvu moj sin, na posestvu, katero je naša že več kakor 300 let. Ta misel me je neizmerno ohrabrilna in s krepko roko sem vrezal letnico v staro hrastovo bruno. Nato sem šel mirno na vojsko.

Boril sem se v več krvavih bojih in v nekem ljutem boju sem dobil strel v levo oko, a desno je ostalo zdravo. Z zdravim očesom hočem odslej bolj skrbno paziti na svoje gospodarstvo, kakor sem poprej storil z obema zdravima očesoma. Še le v tej vojski sem spoznal, koliko je vreden kmečki grunt, kmečki stan in kmečki rod. V vojski sem videl, kako se rušijo gospodske hiše, grajsčinski dvorce in gradovi velikašev. Videl sem, kako so bile razstreljene velike tovarne, kako se začasno zasipujejo velikanski rudniki in petrolejski izvirki. Videl sem, kako so v trenutku prene-

Najnovejša poročila se nahajajo pred inserati.

Začetek potresa.

Blo je megleno jutro v sredo dne 13. januarja. Mestih so bile ulice polne ljudi. Nekaj minut pre 3. uro se je naenkrat stresla zemlja, slišalo se je veliko gromenje pod zemljo, v zraku pa je nastal silni plamen. Hise so se zrušile, kakor bi jih neka izredna sila puhnila s površja. Mesto Avezzano, ki leži izhodno od Rima, je bilo na enkrat sama razvalina. Vse hiše so se zrušile; pod razvalinami pa je bilo na manjekopanih samo v tem mestu u ad 10.000 prebivalcev. Prvi potresni sunki so bili najstnajši in so trajali 30 sekund.

Potresu sledi požar.

V Avezzanu in tudi drugih po potresu poškodovanih mestih je potresnim sunkom sledil požar. Kar je uničil potres, je pokončal požar. Nad mestom Avezzano, kjer n i n e e n o p o s l o p j e o s t a l o c e l o , so se valili iz razvalin gosti oblaki črnega dima, ponekod pa so se dvigali proti nebnu celo stolpi plamenov. Mnogi ranjenci pod razvalinami, ki bi se sicer še bili mogoče rešili, so postali žrtve ognja. Se le, ko je došlo na pomoč vojaštvo, so ogenj po nekaterih krajih ugasnili, drugod pa omejili.

Žrtve.

V mestu Avezzano je od 11.000 prebivalcev našlo smrt pod razvalinami nad 10.000 oseb, v Pescini 5000, v Magliano della Marsi 1500, v San Benedetto 3000, v Ortuciu 2000, v Gioia dell' Marsi 3000, v Celani 4000. Ostale žrtve so bile ubite v drugih manjših krajih in na deželi.

Zemlja je pozirala ljudi.

V mestih Avezzano in Pescina je zemlja na več krajih močno razpočila. Nastala so velika bresdna, kamor so se podirale hiše in pogrezali ljudje in živjava. Iz globočine teh razpok pa se je dvigal dim in žvepljeni podzemski smrad. Jok in stok se je razlegal po nesrečnih krajih. Ulice italijanskih mest so po večini zelo ozke. V času, ko je nastal potres, so bili večinoma vsi prebivalci na ulici. In tako so podirajoče hiše se zrušile na stotine otrok, ki so hiteli v Šole, na krdela vojakov, ki so korakali na vojaška vežbalnišča.

Zemlja se 115 krat stresla.

Potresni sunki so se ponavljali na dan nesrečno skoro celi dan in se nasleduje dni. V četrtek, dne 14. januarja zjutraj ob 3. uri je bil zopet posebno močen sunek, ki se je čutel skoro po vsej Italiji. Ljudje so preplašeni bežali na prosto. Do sobote, dne 16. januarja se je zemlja stresla na Italijanskem 115 krat. Tako je uradno dognano po potresnih opazovalnicah.

Škoda.

Škoda, ki jo je napravil potres v srednji in južni Italiji, je sedaj že nepregledna. Ceni se površno na več sto milijonov. Za prebivalstvo, ki je vsled potresa brez streh, se zbirajo po celi Italiji darovi. Влада je uradno razglasila, da odklanja vse darove in podporo iz tujine. Gotovo bi se vse države kosale, da v sedanjem vojnem času izkažejo Italiji prijateljstvo, ki se je nepristranska, Italija pa bi ne bila rada hvaležna na nobeno stran, hoče pač imeti proste roke za bodočnost.

Očividci pripovedujejo.

Poročevalcev lista „Giornale d'Italia“ je drugi dan po potresu odpotoval v Avezzano. Časnikar pripoveduje: Z avtomobilom sem se peljal iz Rima do vasi, ki leži 5 km pred porušenim mestom. Dalje ni šlo. Od tam smo šli peš. Za pot, dolgo 4 km smo rabili 10 ur. Prišli smo večkrat do globokih razpoklin, čez katere nismo mogli. Po velikih ovinkih smo se moralni navadno izogniti tem brezdomom. Ko smo prišli do vasi, ki leži kake pol ure pred Avezzano, smo obstali. Groza nas je spreletavala. Siroka državna cesta in železnična proga sta se v širokosti 10 do 15 metrov pogreznili. Iz brezdnega pa se je valil dim in med črnim dimom je sikal plamen. Zoper vzdih nam je silil v nos. Ko smo prišli v mesto, se nam je nudil grozen prizor: Poprej lično mesto je bila sama razvalina. Od treh cerkva v Avezzano ni ostala ne ena, vse je bilo porušeno k tlu. Gost dim in vzdih po ognju in žveplju se je valil po mestu. Redki prebivalci so jekajoči tavali po razvalinah in iskali svojece... Glavna ulica se je napolnila pogreznila...“

Vse naokoli razvalina.

Italijan Ignazio Barbagallo se je ravno pripeljal v mesto San Benedetto, ko se je dogodil potres. Pripoveduje tako-le: Bil sem priča enega groznih dogodkov, ki jih je povzročil potres. Govorim o „izginjenju“ mest San Benedetta d'Marsi in Pescine. Danes teh dveh mest ni več. Ostala sta dva kupa razvalin in ono malo prebivalcev, kar se jih je rešilo, je danes združenih v nesreči. Prišel sem po opravku v San Benedetto z vozom od postaje Cerchio pet minut pred nesrečo. Teh pet minut mi je rešilo življenje. Slišal sem grozen hrušč in na to videl, kako se je vse podiral, rušilo, vrtinec, ki je vse vzel. Le malo oseb sem videl rešenih. Kje so bili drugi prebivalci? Vsi pokopani! Nekaj sem jih videl bežati kakor prikazni; nekaj krvavečih otrok, žen, mož, nekaj polnoglavcev, ki so klicali na pomoč. Pomoč, toda od kje naj pride, ko je vse naokoli razvalina in če joza narave vse ruši in pokopuje v svoji razdiral besnosti. V Pescino, nekaj kilometrov oddaljeno, sem tekel peš. Ali sem šel, tekel ali letel? Pescinska nesreča se mi je zdela še groznejša. Samo osemsto rešenih. Iskal sem nekega prijatelja lekarnarja. Njegova hiša je bila podrta. Nisem mu mogel pomagati.

Ali je bil morda živ med razvalinami? Bil sem sam in nihče mi ni hotel ali mogel pomagati. Tekel sem v njegovo lekarino, ki je na Glavnem trgu pri škofijskem semenišču. Pa tudi tu sama razvalina: trije semeniščni so ležali pod grobljo. Druge sem videl v rana in krvi. Nekega poročnika je pokopal, ko se je umival. Tako mi je povedal vojak, ki je ubežal. Je precej mrzlo in oster nagel veter podira samotne zidove.

Sv. Oče.

Ob potresu je bil sv. Oče v svoji knjižnici. Ko se je čutil potres, so prihiteli komornik Baglioni, monsignor Faus in kardinal Gaspari in papež vsi razburjeni. Gaspari je bil med potresom maševal, a je moral radi potresa maševanje prekiniti. Papeževa palata pa potres ni poškodoval.

Sv. Oče je naročil, da so morali 100 ranjencev iz potresnega ozemlja prepeljati v vatikansko bolnišnico sv. Marie. Takoj drugi dan, dne 14. januarja in v soboto, dne 16. januarja je papež obiskal uboge potresnrečence v bolnišnici. Svobodomiseln listi so takoj razbobilni, da je vatikanski ujetnik šel po poti, kemu ni dovoljena. Dokazalo pa se je, da je papež še po vatikanskem svetu in je torej vse razburjenje svobodomiselnih živcev prazno.

Razne podrobnosti.

Kralj Viktor Emanuel je obiskal že dvakrat potresnrečene kraje in je daroval večjo svoto za nesrečno prebivalstvo. — Školjija Marsa, kamor spadajo skorpa vsa mesta, ki so najbolj trpela po potresu, je podobna velikemu pokopalšču. Tudi več duhovnikov je prišlo ob življenje. — V mestu Avezzano so vsi uradniki našli smrt pod razvalinami. — Dosedaj je dognano, da je potres porušil čez 20 katoliških cerkva. — V Rimu so mnoga znamena poslopja močno poškodovana. — V vasi Camtro se je cerkev zrušila ravno v trenutku, ko je župnik bral sv. mašo. Župnik in 50 ljudi je bilo urbitih.

Slike iz vojne.

Slovenski „Orel“ piše svojim staršem.

Vrl mladenič Jožef Mulec, bivši načelnik hočkega Orla, piše svojim staršem z bojišča to le lepo pismo:

Danes je sv. večer. Družine doma delajo božično drevesce, otroci se veselijo raznovrstnih daril, ki jim jih bo mali Ježušček prinesel, svečke se bodejo prizgale, cela družina je okoli božičnega drevesca in pričakuje, kedad bo rojen naša Odrešenik.

Veliko družin se bo letos vpraševalo: Kje pa je naš dragi oče, kje je moj ljubljeni mož, kje je naš sin? Nekateri so že žrtvovali svoje življenje za domovino, drugi ležijo kot ranjenci v kaki bolnišnici, tretji so v okopih in stražijo ter se bojujejo za življenje in smrt. Mislim sem si ob začetku vojske, da okoli Vseh svetnikov ali k večjemu k Božiču bomo gotovo doma. A sem se zelo zmotil, ker se ni nobenega izhoda za konec vojske.

Danes na sv. večer smo marširali celi dan, tako bomo tudi jutri in pojutrišnjem. V duhu sem med Vami, vidim, kako Lojzek z veseljem hodi in gleda, kako Mina in mati pripeljata božično drevesce in tudi on tuintam prime in priveže kako slaščico ali oreh, da bode ljubše malemu Ježuščku. Potem bodeta zapšali svečke. Ertlčka in drugi bodo prišli gledati. Potem boste šli k polnočnicam, kjer bo Lojzek ministral, in drugi boste molili za nas vojake, ki smo zelo oddaljeni od Vas dragih. Res, težavna je naša naloga, žalostni so naši pohodi, veliko moramo trpeti in vse radi žrtvujemo za našega presvitlega cesarja in domovino.

Ali pomisliš moramo, kaj in kako se je ponižal naš Gospod Jezus Kristus in naš Bog. Rojen je hotel biti v revnem hlevu, kjer je od zime trepetal, v svoji vsemogočnosti bi se lahko rodil v najlepši palači celine sveta, a on pa je hotel reven priti na svet in v največji revščini svet zapustiti. Vse to me spodbuja, da ne tarnam veliko in si mislim, da se drugim sobojenikom godi še veliko slabše, kakor meni.

Hvala Bogu, da me je božja roka tako dolgo še varovala vsega hudega in prosim, molite za me in za vse druge, da bi nas še zanaprej varoval Bog in Marija mati naša, ker gotovo bo vsak uslišan, ki z zaupanjem kliče njene pomoči, ako je to njegovi duši v prid.

Brez božje volje niti las človeku z glave ne pada, vse k največji časti božji. Božja volja je torej, da se moramo tukaj boriti, za to se tudi ne smemo prestopljati božjim naredbam, ali žalibog, da je veliko, ali skoraj bi reklo večina takih. Ki se norčujejo iz vsega, kar je božjega, ne samo, každar mu gre dobro, ampak tudi tedaj, kadar je v trpljenju in nevarnosti. Jaz pa mislim in ako mi bo Bog dal toliko časa, da se bom lahko spovedal, bom klical duhovnika, da me bo sprevidel ob zadnji uri in me nasitil z Najsvejtejšim.

Vest v „Slovenskem Gospodarju“, da sem ranjen, je moral Simonič po negotovih virih spraviti v javnost. Prehladil sem se nekaterikrat, a človek lahko veliko pretrpi. Sedaj me že okoli 14 dni noge boli, zelo mi otka; to pride od mokrote in mraza. Prav težavno je, ker ni tople obvezne. Upam pa, da bom z božjo pomočjo vse prestal.

Vse skupaj Vas v imenu Jezusa in Marije lepo pozdravljam ter se Vam zahvalim za poslano. Prišlo je nepričakovano. Z Bogom Vaš hvaležni sin Jožef.

Junaki „Železnega kora“*

Karol Span, p. d. Semiški, tržan na Planini (sedaj prideljen kot ognjičar infanterijski mučniški konjeništvo št. 3) p. Š. Č. Francu Gartnerju, župniku na Planini:

Dan sv. Treh kraljev na bojni polju 1915. Castiti g. župnik! Vašo kartico sem danes z vesikum veseljem sprejel. Lepa, srčna Vam hvala! Jako me veseli, da še me spominjate. Oprostite, da Vam še nsem nič pisal, kar je tudi pri tej vojni gonil češčatrat nemogoče. Zdrav sem hvala Bogu, enako želim in upam od Vas. Kdor vojne sam ne poskus, st. ne more predstavljati, kaj ta kratka beseda vsebuje. Grozovatosti se tukaj gode, da more človeku srce početi, posebno ako vidim svoje domače tovariše, hrabre može in fante, mrtve v jarkih ali pa težko ranjene. Bojujejo se naši fantje kakor levi, priborili smo si pa tudi ime, kakor Vam bo znano iz časopisov: „Železni kor“. Mnogo naših počiva v hladni poljski zemlji. Jaz sem dozdaj še zmirom po ceni odšel in večni Bog daj, da bi bilo tudi zanaprej enako, da se enkrat zopet vrnam v domovino. Tedaj Vam bom marsikaj povedal, kar zdaj popisati ne morem. Zima tukaj še ni prehuda, in bi bilo za prestati, samo golazni, uši itd. nas nadlegujejo grozno in se jih ni mogoče otepsti. Tolčemo jih kar po notah. Pred kakimi treh tedni sem se seznanil z Č. g. voj. župnikom Rantem in se sedaj večkrat vidimo, tudi o Vas sva govorila in mi je rekel, da Vas pozna. Rusine obešajo radi izdajstva kakor češčanje. Tukaj imajo danes Rusini božič, pa nič maše. Prosim, izročite g. Škerbu moje udane pozdrave, kadar ga vidite! Komaj čakam, da dobim kako poročilo iz mojega rojstnega kraja! Sprejmite mnogo udanih pozdravov od Vašega K. Spana.

Vojaki na bojiščih se veselje daril od domačih.

Cetovodja 87. pešpolka Alojz Pihlar, doma iz Žerovincev, piše svojim staršem iz srbskega bojišča:

Dragi mi starši! Ljubi bratje in sestre! V novem letu Vas naj Bog blagoslov in Vam naj podeli zdravje in srečo. Potem pa tudi nas bojevnike v Srbiji naj obvaruje zla. Ko Vam to pišem, je ura 9 (dne 4. januarja). Drugi že vsi počivajo v uti in jaz, našljeno na zaboječek, v katerem ste mi poslali darilo, pišem. Sprejel sem danes ob 6. uri zvečer dva zaborja: od Vas enega in en zaborod žene. Vse je v redu. Prav prisrčna Vam hvala! Ko sem to sprejel od Vas, draga mama in oče, na bojno polje, bil sem ginjen od veselja. Solze so mi stopile v oči, Res, veseli me, da se spominjate mene, ki se vojskujem za domovino in cesarja. Peti mesec sem že na bojnom pouju, težke ure sem že prebil in vendar sem še sploh junak za nastop proti krutemu sovražniku. Bog daj skoraj zmago in mir! Naznanjam Vam, da sem bil ranjen in sem že okreval. Prvič mi je granata zdrobila puško in raztrgal plastična, a jaz sem ostal nepoškodovan. Zato se imam zahvaliti Vsemogočnemu in Mariji, da sta me obvarovala še hujšega. Ali drugič me je pa krogla od puške na vratu ranila pri levem ušesu in sicer ne prehudo. Bil sem bolan samo 4 dni, potem sem šel zopet v bojno črto. Naznanjam Vam, da se še z Dunajovim Lojzkom vidiva vsaki dan. Drugi prijatelji so pa že vsi zginili, ne vem kam. Cimerlajtov sin je tukaj, tegava še tudi vidim. Tukaj ni snega in še ni preveč mrzlo. Z Bogom, dragi oče in mati! Bratje in sestre: Bog Vas živi! Vaš sin Alojzij.

Boj na življenje in smrt.

Franc Ulag, doma pri Sv. Lenartu nad Laškim, (sedaj kot topničar-korporal na severnem bojišču), piše svojim staršem dne 19. decembra 1914:

Dragi starši! Dne 8. decembra smo imeli stršno bitko, pa smo slavno zmagovali. Dne 9. in 10. decembra smo neprestano zasledovali sovražnika, ki je bežal več kot 50 kilometrov daleč nazaj in dne 11. decembra smo zopet trčeli z njim skupaj. Tokrat je bil zopet boj na življenje in smrt. Ta dan smo izgubili od naša baterije 11 mož, 2 mrtva in 9 težko ranjenih. Dne 12. decembra je bilo mirno in smo celi dan marširali, dne 13. decembra smo zopet dohiteli sovražnika. Pokalo je zopet tako kot na sodni dan. Tudi jaz sem bil lahko ranjen v levo nogo. A rana ni bila nevarna. Samo en teden nisem mogel jahati. Sedaj je že zopet dobro. Dne 13. decembra smo ujeli veliko ruske infanterije in 6 topov ter drugega vojnega gradiva. Sedaj Rusi zopet bežijo, da je groza; mejejo strelično in puške od sebe, da se ložje umikajo. Ujetih je vsak dan veliko Rusov. Kaj vam bom več razlagal! Te stvari mogoče berete v listih bolj natanko. Ko pride domov, Vam bom vse bolj podrobno razložil, če je božja volja, da pride. Če me pa ne bo, molite za me. Prosim pišite mi večkrat kaj. Pozdravlja Vas Vaš France.

Sin se v daljni tujini spominja svojih staršev.

Naš prijatelj, rezervni topničar Jože Drole, doma iz Polzle, ki je postal že več pisem za „Slovenskem Gospodarju“, piše dne 24. decembra 1914 z francosko-

* Graški (3.) armadni kor, v katerega se uvrščeni naš slovenski polki, si je vsled svojih izrednih junakov pridobil v avstrijski armadi ime „železni kor.“

nemškega bojišča, kjer je pri slavnoznanih avstrijskih velikih motornih topovih:

Dragi stariši! Srčne pozdrave iz Belgije! Nazznamjam Vam, da se še zmiraj hvala Bogu počutim bolj krepkega, kakor sem bil poprej doma. Ohi, da bi me roka Najvišjega obvarovala, cel čas tudi pred sovražnimi šrapneli in granatami, kateri nas vsaki dan prav pridno obiskujejo! Da bi me angelj varih srečnegata Vam nazaj prpeljal pod Vaše varstvo, potem še bomo vzivali enkrat pravo družinsko veselo življenje. Oh, koliko živih spominov imam jaz nazaj na svet večer pred seboj! Nocoj sem na straži na utrdbah in jutri na Sveti dan se bomo pa streljali ako se ne bodo poprej pogodili za premirje. Tukaj se menjavamo pri streljanju na vsakih 24 ur, tako da si na vsakih 24 ur odpočijem. Pravzaprav nam še ne gre prehudo, samo da je lepo vreme. Tukaj je bolj močvirnat svet, to je težavno za naše težke avte. To je treba truda nad vse, pa mi vse voljno prenašamo za blagor našega bližnjega. Prav moško in z veseljem hodimo klobu slabemu vremenu in sovražnim granatam okoli naših velikanov; vsak top (možnar) tehta brez lafete 300 metrov, to je orožje, da ga še svet ni imel! A mi Avstrijci ga imamo in smo ga celo Nemcem posodili! Ko smo začeli dne 21. decembra streljati, so nas že opoldne z granatami pozdravljali, pa k srečnič zadeli, a mi smo jim prav hrabro in hitro pošljali nazaj naše velikanske bombe. In mi bomo tudi hrabri ostali in zvesti do zadnjega zdišljaja. Borili se bomo in maščevali za naše pradele, katerim so Francozi pred sto leti veliko prizadeli. Sedaj bodo lahko spoznali, kaj smo Slovenci in sploh Habsburzani! Bog nam pomozi in naša pripomnjica Devica Marija! Sedaj, ko to pismo končam, grem na patruljo, ki bo do polnoči. Nocoj se ne sliši nobeden strel. Menda so Francozi vendar spoznali to noč kot sv. večer. Po polnoči gremo iskat špione, ki jih je tukaj mnogo. Z Bogom Vam kliče Vaš sin Jožef Drolc, rezervni topničar.

Slovenska sv. maša v Karpatih.

Kakor doma v ljubih slovenskih krajinah radi moliči in pobožne pesmi v božjo čast prepevajo, kako tudi storijo slovenski vojaki na daljnih bojiščih. Za Sveti noč smo bili pripravljeni, ob polnočnici zapetek nekaj lepih slovenskih pesmic — pa sovražnik nam je zmešal račun. Še prej, ko smo zvečer v našem taboru in v bornih kočicah začgali božično dresesce, začeli so nam topovi iz daljave namesto „Čast Bogu na višavah in mir ljudem...“ naznanjati sovražstvo in divje klanje. Bili smo blizu krvave bojne črte in povelje za pohod nam je ugasnilo prve slike in na božičnih drevesih. V dežju in blatu smo celo Sveti noč v globoki temi korakali in proti jutru dospeli v neko sežgano vas. O kaki službi božji ni bilo več govora. Ravnato je bilo ob drugih praznih. Na novega leta dan smo sicer imeli tisoč sv. mašo v katoliški cerkvi, pa le malokateri so se je iz raznih vzrokov mogli udeležiti. Na praznik sv. Treh kraljev je bil zopet zjutraj odhod.

Se le danes, prvo nedeljo v osmini Razglasenja Gospodovega se nam je posrečilo, v neki grško-katoliški cerkvi blizu grebena Karpat obhajati sveto božjo službo. Pevski krožek našega ljubljanskega zdravstvenega oddelka je obljudil sodelovati s slovenskimi pobožnimi pesnicami. Naš divizijski župnik, duhovnik lavantinske škofije, je po kratkem slovenskem in nemškem nagovoru, v katerem je pričujoče oponjalo darovati Detetu Jezusovemu, zlato vrnih in čistih sreč, kadilo vročih molitev za vse nam ljube in drage v domovini, za cesarja, za častno padle brate in za končno zmago naše svete stvari, in milost potrpljenja in vstrajanja v križih in težavah te vojske. Ko je začetkom sv. maše zadonelo iz kora „Pred Bogom poklepnimo“, so pričujoči padli na kolena in gotovo so iz vseh vrnih duš izvirale vroče molitve k nebesom. Pevski zbor je pa tudi s sodelovanjem preblagega g. stotnika Colariča in magistra farmacije g. Hančika takoj lepo in zbrano prepeval, da je vsak pričujoč — tudi častniki in vojaki drugih narodov in rusinsko ljudstvo — bil vidno gamjen. Pri peti sveti maši je zbor jako točno četveroglasno popeval. In ko je pri darovanju milo zadonelo po lepi cerkvi: „Marija, mati usmiljenja“, takrat so rosile oči vseh pričujočih, ki sicer ne trepetajo z očmi, če tudi padajo v bližini sovražne granate, vroče solze in iz otroško udanih sreč se je vzdigovala k Materi božji goreča molitev in prošnja „Marija, prosi za nas!“ Tudi po povzdiganju je krasen samospev „Češčena Marija“, in na koncu „Zahvalna pesem“ tolmačila vseh pričujočih pobožna čestusta Marijinega češčenja in hvaležnosti za sprejetoto dosedaj božjo pomoč v vojski. Po blagoslovu z Najsvetejšim smo sklenili pobožnost z navdušeno „Cesarsko himno.“

Vsi pričujoči so trdili, da je ta služba božja zapustila globoki utis v njih srečih in zatrjevali, da jim bo današnja pobožnost ostala nepozabljena. Bog in Marija naj uslušita vse naše pobožne molitve in vse želje!

Po božji službi so vrli pevci v bližnjem farovžu, kjer je sedaj naš stan, zareli ljubljenu g. stotniku Colariču, ko se je ravno izvedelo, da je bil odlikovan z zasluzno kolajno, imenovano „Signum laudis“, nekaj lepih slovenskih narodnih pesmic v čestitko, katero so bile ob enem izraz ljubezni do ljube domovine. Objavljamo to, da boste doma izvedeli, da smo tudi daleč od doma zvesti staremu slovenskemu geslu: „Vse za vero, dom, cesarja!“

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 20. januarja.

V Karpatih je nastopilo sedaj mrzlo, zimsko vreme. Sneženi zameti in precejšnji mraz zadržuje vojevanje. Na črti D u k l a - in U s z o k - prelaz stoji proti naši armadi trije ruski armadni zbori. Od njih so se prednje, ne mnogoštevilne čete utaborile na gorskih grebenih in prelazih. Glavna ruska sila pa je ostala na gališki strani v okolici mest Z m i g r o s, D u k l a, K o m a n c z a. Ker primanjkuje konj za prevažanje topov in drugih vojnih potreščin, so naši vpregli vole preči topove in jih tako spravljajo na karpatske višine. Na ogrski strani so Rusi z majhnimi četami udrli v komitatu Žung do mesta Csontos. Rusi se nahajajo tostran Karpatov na črti od U s z o k - do J a b l o n i c - a - prelaza, ki je severnoizhodno od ogrskega mesta Körösmező, ležečega ob Črni Tisi, ki blizu tam izvira.

V B u k o v i n i so se vršili zadnje dni pri mestecu J a k o b e n y in K i r l i b a b a (v južno-zahodnem kotu Bukovine) vroči boji med našimi četami in Rusi. Naši so ruske napade odbrili in prizadiali Rusom velike izgube.

V z a h o d n i G a l i c i j i se vrše večinoma le boji med našo in rusko artillerijo. Pri mestu Z a k l i c z y n ob reki Dunajec (južnozahodno od Tarnova), se je naši artilleriji posrečilo, da je premagala ruske tekmece, kateri so moralni v razširju 6 km se umakniti dalje proti izhodu. Naši so zasedli nekaj važnih višin na izhodni strani Zalkiczyna ter so uplenili tudi mnoga ruske vojnega građiva. Avstrijski uspehi v zahodni Galiciji ob Dunajcu in ob Nidi se pripisujejo v prvi vrsti našim težkim topovom. Avstrijsko armadno poveljstvo je spravilo večje število motornih letalij na našo bojno črto. Uspeh naše artillerije v Galiciji bo gotovo tudi ugodno uplival na razvoj bitke ob Pilici, Nidi in Visli, kakov tudi na Karpatih. Iz zadnjih poročil je rosneti, da naša artillerija glede števila točk in kakovosti istih na nekaterih mestih nadkriljuje sovražno artillerijo.

P r e m y s l Rusi se vedno le od daleč opazujejo. Naša hra'ra posadka s svojimi pogostimi izpadajo prizadeva Rusom veliko škodo in izgub. Napovedani splošni napad na trdnjava še še ni izvršil, najbrž zavoljo tega ne, ker so Rusi s prvim napadom že na ravili slabe skušnje. Kakor namreč poročajo dunajski listi, so Rusi pred Przemyslom do sedaj že izgubili do 100.000 mož.

Ob Nidi na južnem Rusko-Poljskem je naša artillerija z uspešnim in močnim obstrelijanjem ruskih postojank ustavila rusko prodiranje, in tako preprečila, da bi se ruska armada pomaknila bližje do Krakova.

N e m ſ k a a r m a d a, ki prodira proti V a r ſ a v i, le počasi napreduje. Došla je do močvirnatega ozemlja, ki se razteza na južni in zahodni strani trdnjavškega pasu in tvori ruski armadi naravni pripomoček za brambo Varšave. Ruski vojskodovje so na nekem posvetovanju sklenili, da se V a r ſ a v a 'i z - p r a z n i ter da se ruska glavna sila umakne na trdnjavsko črto: N o v o g e o r g i j e v s k, I v a n g o r o d, B r e s t - L i t o v s k. Vrhovni poveljnik ruske armade Nikolaj Nikolajevič pa je z a v r g e l ta sklep podrejenih mu generalov in je izjavil, daž Varšave ne prepusti sovražniku. Če pa Varšava pada, bo morala sovražna armada korakati čez njegovo mrtvo truplo. Nemci spravljajo pred Varšavo v obilnem številu težke topove.

N a r u s k e m bojišču razun Karpatov je bilo zadnji čas bolj milo v r e m e. Najhujša ovira vojskovaju v teh krajih so s l a b e c e s t e; vozovi se pogrezajo do osi v blatu in je sploh izključeno, da bi ena ali druga armada mogla kaj večjega podvzeti.

Przemysl vznemirja Rus.

Vojni dopisnik „Pesti Naplo“ poroča iz vojnega stana različne podrobnosti iz Przemysla, ki jih je izvedel od častnika letalca ter pravi:

Rusi so velik del oblegovalnih čet umaknili od Przemysla. V zadnjem času so posiljali svoje čete od Grodka proti zahodu. Od Božiča sem so Rusi samo obstrelijevali severno črto trdnjave od strani Medyke, ali bili so njihovi topovi prisiljeni, da so umolknili. Podmaršal Tamasy je neprenehoma na delu. Vsako noč iščejo naši metalci svetlobe (boljše: žarkometi) sovražne postojanke in morebitno sovražno gibanje. Naši po noči izpadajo. Honvedi (ogrski domobranici) so dosedaj osvojili pri teh izpadih mnoge sovražnikove postojanke. Namen naše vojske v oblegani trdnjavi je, da sovražnika s svojimi izpadi ne prenehoma

vznemirja in tako oslabi. Huzarske patrule so ujele dve sovražni patrulji, katerih moštvo je bilo oblečeno v avstrijske uniforme in sta se na ta način hoteli približati našim postojankam. Najslavnejši izpad naših honvedov je bil v smeri Dyrow. Po šesturnem boju so se vrnili z lepim plenom. Ujeli so 2000 Rusov in zaplenili vse orodje in strelivo nekoga pionirskega oddelka, eden žarkomet in mnogo poljskih kuhič. In pri enem ruskem častniku so našli list „Rusko Slovo“, katerega uvodnem članek se ravno peča z obleganjem Przemysla. V tem uvodnem članku primerja pišec Przemysl z modernimi belgijskimi trdnjavami, ki so se upirale štiri tedne nemški moči. Opisuje tahtiko generala Radika Dimitrijeva, ki ni dosegel vkljub žrtvam 70.000 mož nobenega uspeha. Končni članka se glasi: „Nas je dosegel stal obleganje Przemysla več kakor pa osemnajsta bitka pri Lvovu.“ Poveljnički trdnjave Przemysl, Kušmanek, je dal ta uvodni članek prestaviti v različne jezike in je zapovedal, da se ga prebere vsem vojakom. V Przemyslu so sedaj odprte tri kavarne in šest hotelov. Hrane in tople obleke je v izobilju. Za časa tega drugega obleganja so ujeli Rusi pri vseh nočnih izpadih samo 187 naših vojakov. Od srede decembra divja med Rusi še tudi kolera in jih je že več tisoč zaradi te nalezlivke umrl. Pri ugodnem vremenu potuje v trdnjavo Przemysl vsak dan ena zračna pošta. Letalec more ovinati le megla.

Na Ruskem za mir.

Iz bolgarske prestolnice Sofije prihajajo vesti, da postaja razmerje med carjem in sedanjim poveljnikom ruske armade velikim knezom Nikolajem Nikolajevičem od dne do dne bolj napeto. V carjevi okolici se baje že misli na to, da bi se Nikolaj Nikolajevič odvzelo armadno poveljstvo. Mirovna struja na Ruskem močno narašča, posebno ker jo pospešuje splošno preprčanje, da zamore Rusija iz gospodarskih ozirov zdržati vojsko k večemu še tri mesece.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, 20. januarja.

Na južnem bojišču se večji boji še niso pričeli. Čete naše južne armade so se zopet popolnoma odpočile ter so dobine primerna ojačenja. Pričačujejo obnovitev bojev. Do sedaj so se vršile le manjše praske med predstražami. Srbi niso poskušali nikakih večjih napadov; nekatere od Črno-gorcev izvršene sunke proti Bjelici so naši z lahkoto odbili. Razpoloženje med prebivalstvom v Bosni in Hercegovini je dobro, v deželi vlažna in red.

Nemški listi poročajo, da so Črno-goreci obstreljevanje avstrijskih postojank v Ločena opustili.

F r a n c o s k o i n a g l e ſ k o b r o d o v j e je o d p l u l o i z A d r i j e .

Nemško-francosko bojišče.

Maribor, 20. januarja.

Francoska in angleška armada je dne 18. decembra ali manj na celi bojni črti začela z napadanjem, ki je trajalo tri tedne. Francozi in Angleži so v tole napadanje stavili velike luke, ki se pa večinoma niso uresničili. Potem so sledili vroči artillerijski spopadi pri Reimsu, Arrasu, Perieresu in v Argonih. Večjega pomena so tridnevni, zelo krvavi in srđiti boji v času med 12. in 15. januarjem v okolici mesta Soissons, kjer so Francozi nastopili z odločnim napadom. Francozom pa sreča ni bila mila; kajti v teh bojih so izgubili okrog 10.000 mrtvih, ranjenih in ujetih; vrhu tega so pa morali zapustiti desni breg reke Aisne in se umakniti na lev breg. Nemški topovi sedaj z vso silo obstrelijujo francosko mesto Soissons na levem bregu reke Aisne. Velik del mesta, stolno cerkev in več drugih cerkev so nemške granate močno poškodovale in že se poroča, da bodo Francozi kmalu zapustili mesto. Iz srditih bojev na sredini bojne črte se pa sklepa, da zasledujeta obe nasprotni si armadi eden in isti cilj, predreti v tem ozemlju sovražno bojno črto ter udariti sovražnika v bok ali za hrbet. Poraz Francozov pri Soissonsu je zaliteval novo razvrstitev francoskih čet južno od reke Aisne. Druga posledica je bila ta, da se Francozi morali svoje napadalno prodiranje na desnem krilu v okolici Verduna in izhodno od Verduna ustaviti. Kar se tiče Angležev, se poroča, da prav pridno posiljajo nove čete na francosko bojišče. Po angleških poročilih se sedaj nahaja okoli 400.000 vojakov iz evropske Anglije na francoskem bojišču. Stevilo indijskih in kanadskih čet, ki jih je poslala Anglija že na Francosko, se računi na 160.000 mož; izvezbanih pa še imajo 100.000 mož, katere bodo do konca tega meseca spravili na francosko bojišče. Vrhu tega še pa zbirajo novo armado, ki bo štela 600.000 do 800.000

mož in katero nameravajo istotako do spomladi spraviti na bojno polje. Francoski vrhovni poveljnik Joffre pa zbira novo veliko rezervno armado, baje 700 tisoč mož, s katero namerava pritisniti na eni ali na drugi točki na nemško armado. Iz vseh teh priprav, ki se vrše na obeh straneh z mrzlično silo, se pa da sklepati, da utegne priti v kratkem času do velike, če ne očičilne bitke med francosko-angleško in nemško armado.

General Joffre — katolik.

List „Aargauer Volksblatt“ objavlja iz Lyona o francoskem vrhovnem poveljniku tole: Svoj čas ste z drugimi listi vred pisali, da je general Joffre protestidar in je kot tak imel pred generalom Pau prednost. Ta trditev ni resnična. Tudi Joffre je katolik in svojega verskega prepričanja nikdar ni prikrival. Ko je leta 1907 nevarno zbolel, se je vključil odsvetovanju zdravnikov dal peljati v Lurd in spisek teh-le vrstic je bil dne 18. avgusta istega leta v votlini priča, kako je visoki častnik s prekrižanimi rokami pobozno klečal dolgo časa pred milostno podobo in molil. Razna Joffre-ova dnevna povelja v sedanji vojni pričajo o velikem zaupanju v Boga.

V nasprotju z vladom izpoveduje Joffre Boga javno. Joffre je tudi namenjen udarec vojnega ministra zoper duhovščino, da je bila poklicana tudi v fronto, izkušal kolikor le mogoče popraviti s tem, da je duhovnike takoj poslal kot vežvalce čet nazaj za bojno vrsto, ali jih je pustil korakati s četami kakor rezervne častnike in izpolnjevali posel vojaškega duhovnika. Tudi general Pau je ravnal tako. Oba pa v teh namenih čestokrat zadevata na odpor podrejenih vođiteljev; ker to je že treba reči, da je francoska armada od svobodomiselcev čisto okužena. Venčar je pa pomembno znamenje, da ravno trije najimenitnejši vojskovodje, ki jim je dala vladva v roke meč le z nevoljo, ker ga drugim ni mogla izročiti z mirno vestjo, niso junaki lože (prostozidari), ampak katoličani; ker tudi Castelnau je hraber katoličan. Morda se je v inozemstvu opazilo, da je vladva odlikovala celo vrsto generalov, le teh dveh ne, ki bi bila to najbolj zaslужila — Joffra in Paua ne. Zakaj neki ne? Vsi se bodo še spominjali, da je doživel general Joffre v prvem mesecu vojne od strani klake generalov tako opozicijo, da je hotel odstopiti. Vlada je pa potem le spoznala resnost položaja in je vaj pustila pasti tri svojih najljubših bratov, da bi mogla obdržati Joffra, ker ga je potrebovala.

General Joffre je tudi v moralnem oziru zelo blag človek. Z najostrejšimi sredstvi je napravil v francoski armadi konec nečistovanju in je dal zdravniku zapriseči, da bodo naznanili vsakega bolnega častnika. Manj znano bo morda, da je Joffre v ojčas z grožnjo odstopa odklonil, dati čete od svojega armadnega zborna, da bi izpraznile samostane in zatre punte, ki so nastajali zavoljo viharja zoper samostane. Teden ni manjkal mnogo, da ni bil odpuščen. Zaplesti so ga hoteli v neko špijonažno zadevo, pa konečno se le niso upali napraviti iz nje drugo — Dreyfusovo komedijo.

Turčija-Rusija-Anglija-Francija.

Maribor, 20. januarja.

V K a v k a z u. so dobili Rusi močna ojačanja. Turške čete so zapletene v ljute boje z Rusi, ki imajo ponekod premoč nad Turki. Dne 16. januarja se je vršil krvav spopad na zahodni strani mesta Ardaghana pri mestu Choi. Turki poročajo, da so Ruse zapadili v beg. V Kavkazu je bil, kakor pravi neko poročilo z bojišča, tudi ranjen zgani branitelj Odrinā v bolgarsko-turški vojski Šukri-paša, katerega so težko ranjenega Rusi odpeljali v ujetništvo.

V Perziji prodriajo Turki vedno dalje proti rusko-kavkaskemu ozemlju.

Pred Dar danelami se je potopil francoski podmorski čoln „Saphir“; zadel je na neko turško mino.

V E g i p t u n i bojev; Turki še niso prišli v to deželo. Nekateri sploh dvomijo, da bi Turki resnobno imeli tak namen.

Na morju.

Francoskega brodovja ni v Adriji.

Francosko brodovje se je najbrže umaknilo iz Adrie. Dognalo se je, da se ob Jadranski obali ne nahaja nobena francoska bojna ladja več. Črnogoreci niso več poskušali popraviti svojih baterij na Lovčenu, katere je razstrelila naša bojna ladja „Radecky.“ Admiral Haus je v dnevnem povelju odlično povalil sodelovanje ladje „Radecky“ pri uničenju črnogorskih baterij na Lovčenu, ki se je postavila skoraj navpično ter iz svojih težkih topov neusmiljeno obstreljevala črnogorske topovske postojanke.

Italijanska ladja zadelo ob avstrijsko mino in se potopila.

Dunaj, 19. januarja.

Uradno se poroča: Italijanski parnik „Vareso“ je zapeljal na poti iz Staxa v Benetke pri Pulju dne 18. januarja opoldne v megli in slabem vremenu med mine, zadel ob eno mino in se potopil. Od mostva so enega moža rešili in truplo enega so potegnili iz vode. Kraj, kjer se je zgodila nesreča, je več čolnov počeli brezuspešno preiskavalo, če bi morda še našli nadaljnje ponesrečence.

Razne novice.

* Nove deželne doklade? Štajerski deželni odbor je sklenil z vsemi glasovi proti glau odborniku dr. Verstovška, da se deželne doklade zvišajo za 15%. Sedaj je na tem, da vlada sklep štajerskega deželnega odbora zavrže ali potrdi. Kakor smo že poročali, se je Slovenski klub štajerskega deželnega zborna takoj obrnil do osrednje vlade, da z ozirom na sedanji čas, ko je davčna moč ljudstva itak zelo oslabljena, ne potrdi sklepa deželnega odbora štajerskega in napoti deželo, da za sedanji prehodni čas, ako bo treba, najme posojilo, pozneje pa rednim, usfajnim potom spravi deželno gospodarstvo v ravnotežje. Zadnji teden je poslanec dr. Korošec bil tudi osebno pri ministrskem predsedniku ře finančnem ministru, da še tudi ustmeno opozori vlado, kako težko breme bi se ravno v sedanjem času naložilo ljudstvu z zvišanjem deželnih dokladov. Tudi v drugih deželah trpajo vsled nenavadnih razmer deželne finance in vendar nihče ne misli na to, da bi se financijskim težkočam odpomoglo potom novih čeželnih dokladov. Ker bo tudi državna uprava gotovo prej ali slej prišla z novimi davčnimi predlogi, bili bi štajerski davkoplačevalci dvanajst prizadeti. Naši poslanci nočejo zamuditi nobene poti, da obvarujejo štajerske davkoplačevalce v sedanjem času novih deželnih dokladov.

* Molitve za mir. Papež je odredil, da se bodo dolečene dni moliti posebej in moliti za mir v posebeni obliki. Po vsem metropolitanskih cerkvah, katedralah in župnih cerkvah Evrope naj se to izvrši 7. februarja, po cerkvah ostalih delov sčita pa 21. marca.

* Dr. Gorički. Iz Gornje Radgome nam poročajo, da je dne 16. t. m. umrl tamošnji slovenski odvetnik dr. Gorički. Pogreb se je vršil danes ponedeljek po polnoči v Gornji Radgoni. Blagi pokojnik počivaj v miru!

* Nagrobeni spomenik za dr. Ivanoczyja. Meseča avgusta leta je umrl dr. Ivanoczy, eden zmed najbolj zaslužnih ogrskih Slovencev novejših časov, kaže in dekan v Tiši. „Naš nepozabni veliki mož in reisutašen zagovornik ovej večni sen pod ročetom zemlje pr. Benedek ma“, pravijo ogrskoslovne šte Novi e. Ker se nima nagrobnega spomenika, labrao sedaj njegov prijatelj za njegov nagrobnik. „Mavči! Isti“ je daroval v to svrhu 100 K. urednik Novin Klešl 20 K. Nabiranje vodi dr. Fr. Rogač, škofski tujnik v Somiotelju.

* Vojni kurat č. g. dr. Anton Jehart, bivš nemški prigovar v Celiu, se nahaja v srbskem ujetništvu v mestu Čačak (južno-zahodno od Valjeva). Dr. Jehart piše svojim staršem, da je zdrav in da se z njim in drugimi tamošnjimi ujetnikom dobro ravna. Tovariš v ujetništvu mu je tudi celjski zdravnik dr. Sernek.

* Učitelj Vinko Jurko odlikovan z zlato hrabrostno kolajno. Radi izvanredne hrabrosti pred sovražnikom je bil te dni učitelj g. Vinko Jurko iz Dolje odlikovan z zlato hrabrostno kolajno. Jurko služi pri 26. pešpolku.

* Na severnem bojišču je padel konceptist c. k. glavarstva v Brežicah, rezervni poročnik 17. pešpolka Alfonz vitez Premerstein.

* Vojni kurat č. g. Venčeslav Jastrobnik piše vč. g. profesorju dr. Hohnjecu: Kraškow, dne 15. januarja 1915. Velečasti gospod profesor! Blagovolje sprejeti najiskrene pozdrave iz tujine, iz krasne prestolice poljske. Tukaj je več slovenskih častnikov in vsak dan pridev v njihov krožek. V Krakovu sem že 4 mesece: toda pojdem dalje, ker sem prideljen bolnišnici na bojišču 213. Za silo že tudi lomljan poljščino.

* Junaštvo naših polkov. Iz seznama odlikovanj v naši armadi je razvidno, da so se posebno polki 3. armadnega zborna izkazali z junaštvom v boju proti sovražniku. Na prvem mestu je glede odlikovanj častnikov celovški (7.) polk (47 odlikovanih častnikov), potem mu sledita 87. z 41 in 47 z 11 odlikovanimi častniki. Dragonski polk št. 5. (Maribor) ima 15 odlikovanje-častnikov in je med dragonskimi polki na 3. mestu glede števila odlikovanj. Med lovskimi bataljoni, ki spadajo v 3. zbor, je med vsemi lovskimi bataljoni na prvem mestu 20. lovski bataljon z 21 odlikovanci. Sledijo mu bataljoni št. 9 s 16 odlikovanci, št. 8 s 14 in št. 7 z 11 odlikovanimi častniki. Saperski bataljon št. 3. (Ptuj) je med saperskimi četami z 9 odlikovanci na prvem mestu, med pionirji pa bataljon št. 3 z 8 odlikovanci na 7. mestu. Poljski topničarski polk št. 7 (Ljubljana) je v tej stroki na prvem mestu med 14 polki z 12 odlikovanci na petem mestu in težka havbična divizija št. 3 (Maribor) na drugem mestu med vsemi divizijami. Slovenska hrabrost se je torej v tej vojski odlikovala ter bila odlikovana,

* Odlikovani vojaki domačih polkov. Srebrno kolajno za hrabrost I. vrste so dobili: narednik Jožef Kreš od 47. pešpolka, rezervni kadet Peter Sipler od 87. pešpolka; dragonec Franc Zetter od dragoškega polka št. 5; četovod Franc Bazzafoli od poljskega topničarskega polka št. 8 in korporal Franc Röder od gorskega topničarskega polka št. 3. Srebrno kolajno za hrabrost II. vrste so dobili: praporščak Henrik Stebic, četovodja Jožef Gorjup, Karl Salcer, Franc Til, dragonec poral Alojzij Krpan od poljskega topničarskega polka Ivan Jerelec, vs. od dragonskega polka št. 5 in korporal Št. 8.

* Odlikovani slovenski častniki. Načrtočnik 47. pešpolka Hugo Pričar je zaradi svojega junaškega postopanja pred sovražnikom dobil odlikovanje „Signum laudis“ z vojnim okrasom. Isto odlikovanje na belorudečem traku je dobil stotnik 45. pešpolka Anton Kovačič. Vojaki zaslužni križec z vojnim okrasom je podeljen stotniku 33. domobranskega polka Avgustom Kolšku. Enaka odlikovanja sta dobila stotnik Franjo Jurkovič in načrtočnik Ivan Kordiš, oba od 26. domobranskega pešpolka.

Odlikovan Ljutomerčan. Četovodja Matija Babič, o katerem smo že poročali, da je s svojima bratom v ruskom ujetništvu, je sporočil svojim staršem še pred ujetništvom, da je bil odlikovan z zlato hrabrostno svetinja za svoj neustrašen in izdaten nastop pri napadih z bajonetom. Iz takih jurišev je prišel večkrat ves krvav in oškopljen od sovražnikove — krv!

* Mož piše svoji ženi iz ruskega ujetništa. Jožef Zelenih, četovodja pri pešpolku štev. 87. 6. stonija, kmet v Levajncih, župnija Sv. Uršula pri Ptuju, je bil v Galiciji zelo težko ranjen in reklo se je celo, da je mrtev. Žena in njegova mati sta že grozno žalovale. Po dolgem času dobi žena sledče pismo: „Draga ženka! Sprejmi najsrcejši pozdrav! Bil sem zelo ranjen, toda hvala Bogu je zdaj že skoraj celo dobro. Jaz sem v neki bolnišnici v Rusiji in če Bog da, se v kratek zopet vidimo. Se enkrat Te najdeš že pozdravljam do svidenja Tvoj Jožef.“ — V drugem pismu piše: „Ljubeznjiva! Tebe, kakor tudi moje otročice in moja mater ter vse naše ljudi najsrcejši pozdravim in Ti naznam, da še živim in da sem že zdrav in da mi vobče dobro gre. Jaz sem kot ruski ujetnik v Sibiriji v Kurgan-Tobolsk. K sreči je tukaj tudi nekaj Slovencev in Nemcev, s katerimi se pogovarjam. Drugega novega Ti ne morem pisati, ker s tukajšnjim ljudstvom ne morem govoriti. Ti pa meni tudi ne moreš odpisati, ker mi nismo zmiraj na istem prostoru. Za mene se ne skrbi, glej le na najne otročice. Želeč, da Te to pismo potolaženom pri najboljši volji in zdravju najde, ostanem z najsrcejšim pozdravom Tvoj Jožef.

* Kako smo črnovojnik v Polji obhajali Božič. Pisec črnovojnik Jožef Kranjc od 26. črnovojnškega polka: Tudi mi črnovojnik smo z radostjo obhajali svet večer, dasi prav daleč od doma v tujem kraju ločeni od svojih dragih. Spominjali smo se domačih v molitvi. Napravili smo si jaslice in jih prav lepo okinčali. A gospodje častniki so nam napravili božično drevo in ga bogato obložili. Vse je bilo razsvetljeno. Zvečer ob 5. uri so prišli gospodje častniki in g. stotnik Bombah je imel lep nagovor, tako da smo bili vsi do solz ganjeni. Če smo vojaki tudi res bolj trdega srca in vendar smo tudi pred božičnim drevesom in jaslicami skupno in na glas molili, kar je bilo posebno ganljivo. Črnovojnik Fr. Kobale nam je naprej molil in mi za njim. Vse tri dele rožnega veča smo zmolili. Dobili smo tudi pravo. Gospod major nam je dovolil skupno iti k polnočnicam. Imeli smo vse tri dni priboljšek pri hrani. Posebno veseli smo tukaj ob Adriji, kadar dobimo v roke „Slovenskega Gospodarja“. Stotnik nam priporoča: „Le čitajte take domoljubne liste, kateri gredo z resnico na dan!“

* General Steselj — branitelj Port Arturija umrl. Iz Pétrograda se poroča čez Amsterdam berlinskemu listu „Lokalanzeiger“, da je dne 18. januarja umrl znan general Steselj, branitelj trdnjave Port Artur. Mož je bil star 67 let.

* Vojni ujetnik na Rusku. Štefan Kramer, četovodja piše z dne 15. decembra svojim staršem pri Sv. Štefanu p. Šmarje pri Jelšah: Dragi starši! Srčne pozdrave Vam pošiljam in Vas naznam, da sem ujet na Rusku. Naj Vas nič ne skrbi zaradi мене; zdrav sem hvala Bogu, preslabo mi tudi ne gre. Sem že od 22. novembra ujet. Toraj le potolažen bo de te, če Bog da, se še bono videli. Veselo novo leto želi vsem v Šentstefanski fari! Vas iskreno pozdravlja Vaš Štefan.

* Slobodskoj, kjer je veliko slovenskih vojnih ujetnikov 87. in 47. pešpolka, je mesto, ki leži severno-izhodno od Moskve v smeri proti gorovju Ural, nad 800 km od Moskve, kalkih 500 km pred uralskim gorovjem, ki po večini tvori mejo med evropsko in azijsko Rusijo. V primero naj služi razdalje med Dunajem in Trstom, ki znaša nad 350 km. Slobodskoj je mesto, ki šteje nad 10.000 prebivalcev in kjer se izdeluje dosti piva, žganja, užigalic in usnja; razvita je tudi trgovina, posebno z žitom. Leži ob reki Wjatki, ki se bliži Elabuge, kjer je tudi dosti slovenskih ujetnikov, izteka v Kamo, ki se južno od mesta Kazan izteka v Volgo. Blizu Slobodskoja je ob reki Wjatki mesto Wjatka, ki je glavno mesto istoimenskega političnega okrožja ter šteje nad 25.000 prebivalcev. Celo okrožje je velika nizka ravan, iz katere se dvigajo griči do visočine 230 m. Zemlja je, če se iz-

vzame severni del, kjer je dosti močvirja, prav rodotvita in žitonasna. Med prebivalci, ki jih je nad tri milijonov, je tudi pol milijona finskih Vlottakov in Čeremisov in kakih 150.000 Tatarjev.

* **Rusinska pravljica o Przemyslu.** Rusinski kmet je preprčan, da je trdnjava Przemysl nezavzetna. O tem priča pravljica, ki jo ukrajinski „Korrespondenzblatt“ sledi po poveduje: Po prvem obleganju trdnjave Przemysl ni mogel car zaradi poročil o groznih izgubah en cel teden spati in o opustošenju obeh dežel. Potem si je dal prinesi zlato pero in srebrn papir in je pisal našemu cesarju: „Če bo vojna še nadalje“, je pisal, „se bosta naši deželi izpremenili v puščavi, s kryjo nasičeni. Zdravo moško prebilstvo bo obležalo na bojišču; starce, ženske in otrok bosta umorili lakota in kolera. Kaj hasne meni ali Tebi zmaga, če vojna izpremeni naši deželi v puščavi? Stavim Ti predlog: Daj mi Galicijo in jaz Te pustim s Tvojimi ostalimi deželami v miru. Ti mi zaradi mene lahko vzameš tudi Srbijo. Tudi ne bom imel nič proti temu, če vse Srbe z ženami in zarodom vred potopis ū Donavi.“ Naš cesar Lere pismo, poklicno svojega pisarja in pravi: „Piši mu: Tako meni nič tebi nič Ti ne morem dati Galicijo. Da pa se napravi konec tej strašni vojski, Ti stavim sledič predlog: Galicija naj bo tistega, ki ima Przemysl. Vzemi v nasoku Przemysl! Če vzameš Przemysl, Ti dam Galicijo in vojna je končana.“ Car bere pismo, pljuje trikrat, pokriža se trikrat in odgovori našemu cesarju: „Tvoega Przemysla niso zgradili ljudje, mar več hudič. Vsled tega ga ne bo moja armada... hu dič naj ga naskoči in zavzame!“

* **Bakrena galica.** Nemška in italijanska vlada sta v zadnjem času izdali prepoved izvoza za bakreno galico in bo toraj težko mogoča nabava potrebnih množin galice za škropljenje zoper peronosporo. Zveza gospodarskih zadrug v Gradeu je nakupila na Italijanskem in v Nemčiji večje množine bakrene galice, toda vsled prepovedi izvoza, ki se je izdala med tem, ji ni mogoče spraviti kupljenih množin v Avstrijo. Posredovalo se je sicer pri pristojnih poslaništih v Berolini in Rimu in pričakovali je, da se bo dobitilo vsaj del kupljene bakrene galice. Ako se to ne posreči, morali se bodo naši vinogradniki odločiti, uporabljali že preskušeno sredstvo „Perocid“ namest bakrene galice. Upamo, da nam bo kak strokovnjak popisal, kako se rabi sredstvo „Perocid“ v boju zoper peronosporo. Dolžnost deželrega včetora, kmetijske družbe in drugih gospodarskih organizacij pa je, da pravočasno poskrbe za dober nadomejek bakrene galice, da peronospora ne bo pokončala naših vinogradov.

* **Cene za seno in slamo v Gradeu.** Seno, sladočko od 8 K do 9 K 50 vin., kralje od 7 K 80 v. do 9 K, ržena slama 8 K do 8 K 50 v.; pšenčna slama 6 K 50 v. do 7 K 50 v. V Mariboru so cene za seno in slamo za 10 do 30 v. višje kot v Gradeu.

* **Zitne cene v Gradeu.** Ača 42 K; ječmen 38 K 80 v.; oves 27 K 50 v.; proso 27 K; koruza 25 K 50 v.; rž 33 K 50 v.; pšeica 41 K 50 v.; fižol mešan 65 K. Cene veljajo za 100 kg.

* **Prodaja ovsa prepopovedana.** Zaloge ovsa, ki jih še imajo kmetje in trgovci, se odslej ne smejo prodajati zasebnikom, marveč se morajo spraviti za vojno upravo, če bi jo rabila za vojaške potrebe. Vojaška uprava plačuje oves po najvišji ceni (23 K 50 v.), tako da pri tem ne trpi nobeden kmet škode, ker ne more za višjo ceno nobenemu zasebnemu kupcu pridati svoje zaloge ovsa.

* **Sadna drevesca v deželnih drevesnicah so pošla.** „Gospodarski Glasnik“ poroča, da so v deželnih drevesnicah že vsa sadna drevesca oddana in se torej naročila ne morejo več sprejemati.

Peti zvezek „Svetovne vojske“ je ravnotek izšel in vsebuje tri krasne izvirne celostranske slike: Boj „Zente“ in „Ulana“ s francoskimi ladjami, Boj med nemškimi in angleškimi ladjami v Severnem morju, Skrb za ranjence v vojski. Razun tega ima tudi umetniško prilogo s sledičimi slikami: Železniški most, ki so ga Rusi pri umikanju razstrelili, avstrijski pionirji pa tekmo dveh dni zopet popravili; Avstrijski top obstreljuje v utrjenih postojankah se nahajajoče Ruse pri Rzeszowu; Za boj pripravljene avstrijske bojne ladje; Ujeti ruski vojaki in špioni čakajo na nekem polju v Galiciji, da bodo odpeljani. — Vsebina je v resnici zelo zanimiva. — Lep zemljevid Evrope, ki bo priložen enemu prihodnjih sešitkov „Svetovne vojske“, je v delu, ne moremo pa še povedati, kateremu sešitku ga bo mogoče priložiti. Za naročnika te knjige se vsakdo še vedno lahko prijaviti, tudi če je že nekaj sešitkov posebej kupil in se mu bodo ti sešitki odšeli od naročnine, ki znaša za četr leta (šest sešitkov) 3 K. Naroča se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Izšel je prvi zvezek „Domače knjižnice.“ Vsebina je zelo zanimiva. Posebno bo ugajal vojni roman „Železno leto“. Poverjeniki imajo 10% popusta. Letno izide 12 zvezkov, vsak v obsegu 128 strani po 30 vin. Pišite takoj ro pri vitezek, dobite ga zastonj. Založnik dr. Lj. Koser, Juršinci, Štajersko.

* **Halo! Kdo želi zadeti glavni dobitek?** Ta naj nemudoma naroči izbirno turško srečko na ugodno mesečno odplačevanje ig v srečem slučaju zamore postati v kratkem bogataš s 400.000 franki. Turške srečke igrajo šestkrat v letu in mora zadeti vsaka srečka! Izdana kupnina torej nikakor ni izgubljena, ker se celo v najneugodnejšem slučaju skoraj docela povrne. Prihodnie žrebanje se vrši že dne 1. februarja. Najcenejša in gajbogatejša loterija! Po-

jasnila daje in naročila sprejema: Srečkovno zastopstvo 15. Ljubljana. — Sprejemajo se tudi naročila na najsrcejše številke razredne loierije: (Urbanc č 33).

* **Fram.** Kaj je z našimi vojšaki? Več jih je ujetih, mnogo ranjenih, le o enem je gotov, da je mrtev. Žal, eden najboljših — Feliks Kodrič, veleposetenik v Framu. Lani se je oženil z Marijo Dobnik, hčerkoko vrle družine iz St. Janža na Dr. polju, star še le 26 let. Umrl je 5. novembra lani v Miškolcu na Ogrskem vsled rane zadobljene v prsi. Bil je četovodja pri artilleriji. Poniznemu, vernemu, narodnemu, mlademu možu blag, trajen spomin!

* **Fram.** Bridka izguba je zopet zadela dobro Lešnikovo družino v Framu. Blaga 77 let stara mati je 15. t. m. zatisnila svoje oči za vedno. To vam je bila biser prave krščanske matere, uzor dobre gospodinje, vzgled najboljše žene in pa tih, mirna ponizna, odkritostrena, pobožna, od vseh znanih spoštovanja in ljubljena, najbolj pa od domačih. Dragi in blagi rodbini naše iskreno sožalje! Pogreb je bil v nedeljo, 17. t. m. popoldne.

* **Fram.** V pondeljek, dne 18. januarja, ob 1/2. uri zjutraj, je zabodel črnovojnik Fregl tukajšnjega knjigovodja Feliksa Zangerja z bajonetom, da je črez nekaj ur umrl. Vzrok: pijočnost in zasebna sovražnost. Domači župnik mu je podelil zakramente za umirajoče.

* **Sv. Lovrenc na Pohorju.** K pogrebu rajnega g. župnika Franca Slaviča je prišlo obilo domačega ljudstva in iz sosednjih župnih, celo od Visokega Sv. Antona, kjer je bil rajni 20 let župnik. Tudi vsi domači župani in učitelji so mu skazali zadnjo čast, učitelj Šale tudi z vodstvom petja ganljivih žlostink. Izmed sorodnikov je bil navzoč tudi nečak rajnega, kaplan Janko Slavič, in ožji rojak, prof. bogoslovja dr. M. Slavič. Za slovo mu je govoril č. g. župnik Zernko od Sv. Marije v Puščavi, ki je omenjal zlasti postrežljivost in rednost rajnega gospoda župnika. Rajni si je pripravil lep dom, da bi še dalje živel na prijaznem Pohorju. Smrt mu je prišla nepričakovano. Tri dni pred smrtno še je bil v Mariboru pri zdravniku radi slabosti v sru in pljučah. Ob enem je pa še opravil pri oo. franciškanih svojo pobožnost. V petek ga je obiskal domači č. g. župnik Fr. Horvat, kateremu je izrazil željo, naj mu v nedeljo po posvetitvi presv. Sreu Jezusovemu v cerkvi prinese sveto obhajilo, da tudi on dobi odpustke. Med cerkvenim opravilom pa je nagloma umrl. N. p. v m.!

* **Marenberg.** Dne 15. januarja se je vršila tu pred našim okrajnim sodiščem zanimiva obravnavo. Ignacij Kellenberger je vo krivem očital Rozi Helbl, posestnici na Dobrovici, da se je ob neki priliki izrazil: „Mi moramo držati s Srbi; Srbi so naši bratje.“ Roza Helbl ga je tožila in Kellenberger bi bil obsojen. Tožiteljica in obtoženec pa sta se pri sodišču poravnala.

* **St. Janž na Vinski geri.** Občinsko volilne, ki so se že večkrat vrstile, so vendar potriene. Upati je, da bo nastopil v občini začele in mir med občani. Premanoge skrb težijo davkoplačevlje, zlasti reševanje šolskega vprašanja. Občini je revna in vedno hudo pri začetu po uimah in toči. Zato je nujno potrebno, da občani skupno in sčitno delujejo, ker le na ta način si bodo olajšali svoje stanje.

* **Ivanjševci.** Dne 7. januarja je umrla po krateki a mučni bolezni 56 letja posestnica Frančka Žižko. Rajna je bila blaga duša in velika dobrota ina reverež. Botra je bila več kot 40 otrokom. Na njenem pogrebu se je nabralo 6 kron za avstr. „Rudeči križ“. N. v. m. p.!

* **Mala Nedelja.** Tukajšno Kat. izobr. društvo bo imelo v nedeljo dne 31. januarja občni zbor z navadnim sporedom.

* **Sv. Križ na Murskem polju.** Podružnica Sv. Križ-Mursko polje spodnještajerskega čebelarskega društva ima v nedeljo, dne 24. januarja, po rani službi božji v Šoli pri Sv. Križu občni zbor z običajnimi poročili in volitvijo odbora in načelnika podružnice. Ker za leto 1915 znaša udinina samo 2 K in se je treba o marsičem posvetovati, zato pričakujemo na ta občni zbor vse znane čebelarje.

* **Ljutomer in Veržej.** Trgovec g. Alojzij Vršič v Ljutomeru proda vsaki teden 350 iztisov našega „Slovenskega Gospodarja.“ V Veržeju pa se dobiva „Slovenski Gospodar“ in „Straža“ v podrobni razprodaji pri trgovki g. Korošč. Kdor ni naročen na naše liste, si iste lahko sproti kupuje v omenjenih trgovinah.

* **Vurberg.** Dne 14. januarja se je tukaj obesil samski Anton Škofič, star 63 let. Bil je dober človek. Kaj ga je gnalo v smrt, ali se mu je pamet zmešala, ali kaj, ni znano.

* **Vurberg.** Tajnik naše posojilnice in pridni mladenič naše Marijine družbe je padel v Galiciji v vasi Bojanec dne 9. septembra 1914. Bodil mu tuja zemljica lahkia! — Poljska dekleta, ki so stanovala do zdaj v našem gradu, so šla večinoma v pripravljene barake; nekaj jih je stopilo v službo pri raznih gospodarjih. Vi grad pa so prišli sami bolni in onemogli begunci iz Galicije. Za nje skrbil dr. Rossberger, zdravnik iz Jaroslava.

* **Sv. Križ tik Slatine.** Za svoj god je prišel k sv. spovedi pri drugem sv. opravil Anton Prah, užitkar na Brezovcu. Med sv. opravilom ga zadene kap, da je četr ure pozneje izdihnil v Društvenem domu. Oba sina sta na vojski, Tomaž, podpredsednik Bralnega društva, in Anton, bivši vaditelj Orlov. — Sveti blagemu možu večna luč!

* **Sv. Tomaž blizu Ormoža.** Pri nas sta si dne 11. t. m. Martin Saler in Alojzija Toplak, oba zavetna člana naših društev, podala roke v zakonsko zvestobo. Ob slavnostni poroki se je nabralo 17 K za avstrijski Rudeči križ. Novoporočencema prisrčne čestitke! Da bi bilo srečno!

* **Rogaška Slatina.** G. trgovcu Fr. Ogrizeku pri Sv. Križu so trije pomočniki odšli na vojsko. A dva sta se že izredno izkazala: Nečak Franc Prah je preminul junaške smrti, zabet od irskega Šrapnela v Karpatih dne 14. decembra, in Franc Čebular kot pionir je bil o novem letu odlikovan s srebrno hrabrostno kolajno I. razreda.

* **Celje.** Dne 12. januarja je po dolgih, hudi bolezni v 56. letu svoje starosti v Gaberju pri Celju umrla velespoštovana gospa Marija Goligranc, soprga veleposostenika in stavbenega podjetnika. Daleč okoli znana ranjka je bila izvanreden vzor dobre, odločno krščanske žene, najboljše matere, preskrbne gospodinje, bila je tudi velika dobrotnica ubogih in je mogoča darovala v dobre namene. Pogreb, ki se je vršil dne 14. januarja popoldne, je bil živa priča priljubljenosti rajne gospe. Udeležilo se je namreč istega 16. decembra duhovnikov in nepregledna množica gospodov in gospa iz mesta in okolice. Naj blaga rajnka mirno v Bogu počiva, njen spomin pa bo še dolgo živel med prijatelji in znanci.

* **Celje.** V pondeljek, dne 18. januarja je umrl trgovec g. Milan Hočevč, star 58 let. Rajni je bil blag mož krščanskega misljenja. Pogreb se je vršil včeraj, sredo popoldne. N. v. m. p.!

* **Sirje pri Zidanem mostu.** Helena Lipovšek ima pet sinov v vojski. Janez je bil ranjen na južnem bojišču, za Francia se ne ve, kje je od dne 26. avgusta, jožef je na južnem bojišču, Anton v Galiciji, Silverster v Galiciji.

* **Rahenberg.** Lepo se je razvijalo naše društveno življenje pred vojsko, zlasti telovadni odsek Orel je zbral pod svoje okrilje lepo vrsto dobroih mladičev, ki so se med seboj ljubili, kakor bratje, in se v nemali za vse dobro. Prišla pa je vojska in nam vzela večinoma vse člane. V vojaški službi so: Maks Moškon, predsednik; potem člani: Božič Jože, Knike Joze, Peterski Jože, Peterski Janez, Krejan Franc, Pšeničnik Vinko, Živič Janez, Šrbovič Miha, načelnik Kink Martin, Kozole Franc. Večina teh je že bila v boju, o nekaterih že dalje časa ne vemo več ničesar. Velika bolest pa je v naših sрih za Martinom Živičem, ki je bil eden najbolj vnetni sotrudnikov v naši organizaciji. Začela ga je sovražna krogla na Poljskem v Iglovo dne 19. oktobra in pokopali so ga na bojnem polju. Počivaj v miru, blago sreča, tvoja junaska smrt za domovino ne bo uničila spomina na tebe med nami, ki smo te ljubili!

* **Pogrešajo se:** Jožef Lovrec, 87. pešpolk, 16. stotinja, doma od Male Nedelje. Odgovor na: Alojz Lovrec, Moravec, p. Male Nedelja. — Franc Lovrec, 87. pešpolk, 14. stotinja, doma od Male Nedelje. Odgovor na: Franc Lovrec, Moravec, p. Male Nedelja pri Ljutomeru. — Anton Ferš, domobranski pešpolk štev. 3, pionirski oddelok, 5. stotinja, vojna pošta štev. 48; korporal Miha Babošek, domobranski pešpolk štev. 26, 9. stotinja, vojna pošta štev. 48; korporal Matija Babošek, pešpolk štev. 87, 8. stotinja, vojna pošta štev. 73; kdor kaj o teh treh vojakih, naj naznani občinskemu predstojniku, Ivanjševci, pošta Ivanjševci. — Luka Brelič, 47. pešpolk, 5. stotinja, vojna pošta štev. 73. Kdor kaj ve o njem, se uljedno prosi, da nefrankovan sporoti Ani Brelič, Podmelec štev. 51. Primorsko.

* **Jožef Ldinček.** Pešpolk štev. 87, 1. stotinja, vojna pošta štev. 73. Kdor kaj ve o njem, naj piše očetu: Matevž Ledinek, Sv. Primož na Lohorju, pošta Vuzenica, Štajersko. — Alojzij Žučar, 26. domobranski pešpolk, oddelok strojnih pušč, vojna pošta štev. 48. Mogoče je, da zna kateri njegov tovariš ali prijatelj, kaj se je z njim zgodilo. Prosim uljedno, naj mi poroča, kje je. Naslov: Kati Žumer, Cirkovce, pošta Cirkovce, Pragersko. — Franc Toplak, pešpolk štev. 87, 5. stotinja, vojna pošta štev. 73. Odgovor njegovi ženi Mariji Toplak, Vičanski vrh, pošta Velika Nedelja. — Škofič Janez, pešec v domobranskem pešpolku štev. 26, 2. stotinja, 2. voj, se že počreša od dne 14. septembra. Omenjenega dne je postal svojo zadnjo dopisino na dom. Če bi bilo njegovim tovarisem mogoče kaj znano o njem, naj blagovoljno poročati njegovi ženi Ivan Škofič, posestnici v Slovenskiji, pošta Ptuj. — Jožef Sluga, pešpolk štev. 87, 15. stotinja. Če je komu kaj znano o njem, se prosi, naj naznani njegovi materi Franci Sluga v Murskem vrhu, pošta Radenci pri Radgoni.

* **Zahvala hvaležnih vojakov.** Vsem cenjenim darovalcem in darovalkam iskren pozdrav in prisrčna zahvala za nam poslane božične darove, katere sме z velikim veseljem sprejeli! V imenu vseh obdarovanih Štajcerjev in Korošč od 5. trdnjavsko-topničarskega polka, 5. stotinja, na Mamuli v Boki katarski: Ludovik Zelenik, rezervni četovodja

troške, zatoj prosimo naročnike, da blagovolijo naročino točno poravnati. Kdor za pošiljanje naročnine nima na razpolago naše položnice, naj pošle denar po poštni načaznici, a naj označi, ali je s t a r ali nov naročnik. "Slovenski Gospodar" stane za celo leto 4 K. za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Narslov za pošiljanje naročnine je: Upravništvo "Slovenski Gospodar", Maribor.

* Petkova "Straža" bo prinesla seznam padlih, ranjenih in ujetih vojakov naših domačih polkov. "Straža" stane na leto 10 K, pol leta 5 K, četrt leta 2.50 in se naroči pod naslovom: Upravništvo "Straža", Maribor.

V poklicani črnovojniki.

V soboto dne 16. januarja so bili v vojaško službo vpoklicani oni let iki črnovojnnikov, ki so bili rojeni v letih 1888 do 1890, t. j. t.i.t., ki so stari 24 do 27 let in so bili pri naborih v času od 16. novembra do 31. decembra 1914 sposobnimi spoznaani.

Letniki 1884, 1885 in 1886 (stari 28 do 30 let) so vpoklicani s 1. februarjem, letniki 1878, 1879, 1880, 1881, 1882 in 1883 avstrijskih črnovojnnikov (stari 29 do 36 let) pa s 15. februarjem.

Na Ogrskem velja vpoklicanje sposobnih črnovojnnikov po sledenem redu: Letniki 1883 do 1886 15. februarja, letniki 1878 do 1882 pa 1. marca.

Črnovojnnikom letnikov 1878–1886, ki so bili pri naknadnem novačenju spoznani sposobni za orožje in ki so upoklicani za dne 1., oziroma 15. februarja t. l., se priporoča, da prinesejo seboj razne predmete, kot: en plov močnih čevljev, toplo volneno spočinje perilo, toplo obleko, volnene nogavice, volnen telovnik, toplo hlače in toplo zimsko suknjo, odejo (koc), nahrotnik, tudi žlico, nož in vilice ter skledico iz kositra ali pločevine. Tudi se priporoča, da izvamejo toliko živeža seboj, kolikor ga rabijo za tri dni. Črnovojniški list daje pravico za prostvo vožnjo na železnici ter se mora ob začetku vožnje pri blagajni Železnične postaje dati s pečatom potrditi.

Junaška borba v zraku.

Ker so avstrijski zrakoplovevi v zadnjih tečnih izvajali opetovanje poletje v oblegano trdnjavu Przemysl, ne da bi jih bile zadele ssvražnikove krogle, se je, kakor se iz dne 20. januarja poroča iz Krakova, odločil ruski zrakoplovec stotnik Andrewič zasledati avstrijskega zrakoplovec. Prečno se je podal ruski zrakoplovec na nevarni polet, je napravil testament, ter je pisal svoji rodbini poslovilna pisma. Ko je ruski stotnik zagledal avstrijskega zrakoplovec nad trdnjavou Przemysl, se je tudi on nagloma dvignil v zrak ter je nameril svoj zrakoplov naravnost proti avstrijskemu zrakoplovu. Ni bilo dolgo, in oba zrakoplova, ploveča v zraku z veliko brzino, sta trčela drug v drugega. Nato sta oba zletela na tla. Avstrijski zrakoplovec Malina, njegov spremjevalec in ruski stotnik so bili pri priči mrtvi. Franc Malina, ki je našel na tla junaški način smrti, je doma iz Prage.

Slična borba v zraku se je pred nedavnim vršila na francoskem bojišču med nemškim zrakoplovcem stotnikom pl. Falkenhaynom, nečakom načelnika nemškega generalnega štaba, in nekim francoskim zrakoplovcom. Francooz je opazoval nad mestom Amiens nemške postojanke. Ko se je Francooz vračal, je kakih 20 km od Lille izrazil nemški zrakoplov, ki je opazoval francoske postojanke. Francozi so se spustili na lov za nemškim zrakoplovom. Lov je trajal 1 uro. Pri mestu Amiens se je Francoozu posrečilo, da se je približal Nemcu na razdaljo 50 m. Nemški zrakoplov je sprejel boj s francoskim. Nemec je hotel pa Francoza zadebi in je plul v ravni čerti proti njemu. Ta pa se je naglo obrnil in se tako rešil preteče pogube. Francoski zrakoplov je nato oddal na Nemca štiri strele. Prvi strel je zadele stotnika pl. Falkenhaya na naračnost v sreči, drugi je zdrobil zrakoplovcev, ki je vodil stroj, roko nad laktom; tretja krogla ga je ranila v vrat, četrta je prodrla motorjevo hladilnico. Klub hudi rani vodja zrakoplova ni izgubil zavesti in posrečilo se mu je, da je dospel z zrakoplovom srečno na zemljo. Oba zrakoplova sta se usidrala v središču francoskih postojank, odkoder so borbo v zračnih višinah opazovali z veliko napetosti. Polagoma je zapustil nemški zrakoplov svoj stroj, približal se francoskemu tovarišu, podal mu svojo nepoškodovanjo roko in mu rekel v francosčini: "Gospod! Akoravno je borba med nama izpadla neugodno za nas, vendar sem ponosen na to, da sem se boril z vrednim nasprotnikom." Stotnik pl. Falkenhayn pa je že bil mrtev.

Grozote potresa v Italiji.

Nad 50.000 človeških žrtev.

Iz Rima se vedno podrobnejše poroča o poiresu in njegovih strašnih nasledkih. V mestu Avezzano je položaj neopisno žalosten. Nad 8000 mrtvih trupel še leži pod razvalinami. Trupla že ignijo in razširajo grozne smrte. Vojaštvo in dijaki delajo z vsem napornom, da rešijo žive in ranjene, pokopajo mrtve. V okolici mesta so napravili zasilne barake kot stanovališča za rešene. Zelo primanjkuje živil, obleke, zdravil in obvez. Nek zdravnik pripoveduje, da mu je njegova mati umrla gladi v naročju, ker ni ničesar imel, s čimer bi jo okrepljal. Gladne matere stezajo proti prišletem svoje roke, da bi dobili kaj hrane za jokajoče otroke in za se.

Po najnovejših poročilih je ta grozen potres zahvaljuje celo nad 50.000 človeških žrtev.

Zadnja poročila, došla v četrtek 21. jan.

Prestolonaslednik odpotoval v Nemčijo.

Kakor se uradno poroča iz Dunaja, je prestolonaslednik nadvojvoda Karol Franc Božef včeraj, dne 20. januarja odpotoval v Berolin, odkoder se poda v nemški glavni stan, da obišče nemškega cesarja Viljema.

Avstrijci razrušili Rusom most čez reko Dunajec.

Dunaj, 20. januarja.

Avstrijski generalni štab uradno razglaša:

Splošni položaj je nespremenjen.

Na bojni črti na Poljskem so se vršili razun majhnih patruljnih bojev samo boji med našo in rusko artilerijo.

Obreki Dunajec je naša artillerija z uspehom obstreljevala dele ruske infanterijske bojne črte in je prisilila sovražnika, da se je umaknil iz neke močne zasedene pristave. Nek naš oddelek je prodril do reke in je prizadjal sovražniku več sto mož izgub ter je tužil razrušil vojni most, ki so ga Rusi napravili čez Dunajec.

V Karpatih so se vršile včeraj le neznačne borbe.

Borba v južni Bukovini.

Iz Budimpešte se poroča, dne 20. januarja: V Bukovini so naši ruski napadljivo prodiranje zadržali. Ko so Rusi zavzeli mesto Kirlibaba (v južno-zapadni Bukovini), so skušali pri prelazu Radna ob reki Göbő utreli v Komitat Marmaroš na Ogrsko. Naše obmejne čete pa so Ruse pregnale čez mejo in so mesto Kirlibaba zopet zavzele.

Rusi se umikajo iz Ogrskega.

Budimpeščinski listi poročajo, da so se Rusi začeli umikati iz ogrskega okrožja Ung. Pri umikanju so morali pustiti del svojega trena Avstrijem. Domneva se, da se Rusi umikajo, radi novejših svojih neuspehov v Galiciji. V Karpatih pa je nastal zajtrki dne tudi tako občuteni mraz, da se Rusom menda tudi zavoljo tega ni več ljubilo na arhati avstrijske postojanke. Domneva se, da se je položaj na našemu severnem bojišču za Avstrije splošno na ugoden obroč.

Nemški zrakoplovi mečejo na Angleži bombe.

Berlin, 20. januarja.

Nemški admirilitet uradno razglaša: V noči od 19. na 20. januarja so nemški mornariški zrakoplovi napadli nekatere utrjene angleške kraje ob izhodnem angleškem obrežju. Pri tem so nemški zrakoplovi v meglem vremenu in dežu vrgli več bomb, in sicer z uspehom. Angleži so obstreljevali nemške zrakoplove, ki pa so se vrnili popolnoma nepoškodovani nazaj.

V Londonu imajo grozen strah pred nemškimi zrakoplovi. Izdane so natančne odredbe, kako mora prebivalstvo postopati, kako bi nemški zrakoplovi začeli metati na London bombe.

* Novi zunanjji minister baron Burian se bodo jutri petek, dne 22. januarja, odpeljal v Berolin na obisk nemškega državnega kanclerja Bethmann-Hollwaga in državnega tajnika pl. Jagova. — Kakor nekateri listi poročajo, je baron Burian iz slovaške rodbine.

* Nova knjižica. "Sv. Križev pot za vojni čas in druge primerne molitve." Sestavl. F. S. Založila in izdala tiskarna sv. Cirila v Mariboru. To je tako primerna knjižica za sedanje resne čase, ko Bog tepe in skuša ljudstvo s strahovito šibo svetovne vojske. V teh hudi časih se ljudstvo spokorno obrača k Bogu za pomoč in tolažbo. Na prvem mestu je sv. Križev pot za vojni čas. Nato sledijo razne primerne molitve n. pr. za odvrnete vojskih nadlog, za cesarja, za domovino, za vojskodajce, za stanovitost, za zaupanje v božjo pomoč, k sv. Mihaelu, za vojake na bojišču, za ranjene in umirajoče, za sina v vojski, za ljudi očeta na bojišču, za moža na bojišču, za padle vojake, molitve v prid vojakom, ki so obdarjeni z odpustki, molitve za mir i. t. d. Knjižica se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Stane pa sto komadov skupaj s poštnino vred 7 K 50 vin; 50 kom. skupaj s poštnino vred 4 K; 25 kom. 2 K; 10 kom. s poštnino vred 90 vin. Manj kakor 10 kom. se po pošti sploh ne bo poslalo, ker so stroški preveliki. Ker je sveta malenkostna in se ne izplača pisati računov in denarjev posebej posiljati, zato se naj denar pošlje na prej in sicer v poštnih znakih v pismu, ako si kdo naroči manj kakor 25 izvodov. Knjižico pobožnim vernikom toplo priporočamo posebno za sv. postni čas. Razpošiljanje se začne še le dne 28. januarja.

Listnica uredništva.

Ivanjševci: Hvala za poslano. Le večkrat kaj. Poždravljeni! — Tajništvo c. kr. kmetijske družbe kranjske: Ako nam Vaše knjige "Poljudna navoda za merjenje lesa" ne vpošljete, iste ne moremo priporočati. Mi ocenjene knjige, ki se nam ne vpošljajo, ne prinašamo. — Matiček: Vaše pismo je sicer lepo, a ker niste navedli pravega imena, ga ne moremo priobčiti. — S. Anton v Slov. gor.: Še enkrat: Pesmi ne moremo priobčevati, ker bi s tem izgubili preveč prostora. Pošljite nam raje kaž drugač, kar bo zanimalo naše čitatelje. — Vurberg: Zakaj ne poveste imena padlega mladeniča? — S. Križ na Murskem polju: Da, le pošljite! Nas bo zeli veselilo. Naši naročniki zelo radi čitajo pisma, ki jih prinašamo v oddelku: "Slike iz vojne." Zanimivo bi bilo, ako bi nam vposlali seznam, koliko in kateri vojaki Vaše župnije so padli, so ranjeni ali ujeti. Navedite natančna imena. Isto bi zelieli tudi iz drugih krajev. — Pošiljateljem vojaških pisem: Kar danes ni v listu, pride drugokrat na vrsto.

Tužnim srcem raznjamam vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je

Magdalena Rojko roj. Senekovič,

povestnica v Spodnjem Dupleku, dne 20. januarja 1915 po mučni lezoi, previdena s sv. zakramenti za umirajoč, v 41. letu svoje starosti mirno v G spodu zaspala.

Pogreb drage rajake se bo vršil v petek dne 22. januarja, ob 9 uri dopoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala neposredno pred pogrebom, dne 22. t. m., ob 9 uri v domači župni cerkvi.

Sv. Martin pri Vurbergu, 20 jan. 1915.

Marija, Magdalena, Jože, otroci.

Jožef Rojko, m. ž.

Tužnim srcem naznanjam vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš preljubi soprog, oziroma oče, starci oče, set, tast, brat in svak, gospod.

Milan Hočvar,

trgovac

v pondeljek, dne 18. t. m., ob 13. uri, po dolgi, mučni bolezni in truščopolnem, svoji rodbini darovanem življenju, previden s sv. zakramenti za umirajoč v 58. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nam nepozabljene se je vršil v sredo, dne 20. t. m., ob 3. uri popoldne, iz hiše žalosti na mestno pokopališče.

Sv. maša zadušnica se je brala v četrtek, dne 21. t. m., ob 8. uri dopoldne, v žalostni kapeli Matere božje župne cerkve v Celju.

Celje, 21. prosinca 1915.

Hermina Hočvar roj. Sima, Milan Hočvar, Marija Gorčan, Karol, Ana, Hermina, Karolina, Pavla Hočvar otroci.

Mala naznanila

Cepljeno trsje

Pošip, laški rizling, burgundec, rulender, veltliner, dišeči pramič, silvanec, muškat, kavčina, ranfol, sladkaminka, izabela. Cepljene na podlagi Riparia-Montekolo-Buprestis Salanis, Berlandieri, Riparia, Teleki. Podlaga Berlandieri, Riparia, Teleki je najboljša za apneni zemljo. — Več tisoč korenjakov te vrste. — Cena po dogovoru in zelo nizka.

J. Vrbnjak, Breg, Ptuj.

Kuharica

išče službe v kako župnišče ali pa v kako drugo dobro hišo. Je pridna, poštena, vajena vsakega dela, vstopi ali takoj, ali pozneje. Naslov v upravnosti pod "Kuharica V. 947".

Priden fant

kateri se hoče krojaštva učiti, se takoj sprejme pri Antonu Kosar, Maribor, Stolni trg 5.

Posestvo

okrog 25 oralov, hiša z gospodarskim poslopjem, travniki, gozd, sadosnovnik, prijetna lega ob griču, se takoj proda. Sena zraste skupaj 2 do 3 vagon. Redi se lahko 15–20 glav živine. Denar dobrino aložen. Več pove upravnštvo. 23

Zanesljiv hlapec
in milinarski učence se takoj sprejmeta pri I. Slovenjgorškem paromlinu v Kaniži pri Pesnici.

Kupujem

bakro, medenino, cin, cink, svinec, po zelo nizkih cenah. Alojz Rieger, Maribor, Tržaška cesta 54.

Slovenci pozor!

Dvonadstropna hiša z majhnim vrticem v sredi mesta in bližu franciškanske cerkev s 7 stanevanji, se pod ugodnimi pogoji proda. Več pove upravnštvo pod štev. 482.

Vsled vojske

nastal invalid Slovenec, brez ene roke, drugače zdrav, ki zna čitati, pa je drugače v vsakem oziru skromen in trazen, dobi primerno službo. — Pouduje pod naslovom „Invalit“ posterestante, Ljutomer

V Sliivnici

tek cerkev se proda hiša z hlevom in vrtom pod ugodnimi pogoji. — Hiša je eddaljena 10 minut od postaje Orehovava-Slivinc. — P. Komaner, Slivinca pri Marib.

V trgovino mešanega blaga, poštne starišev, se sprejme pridni učenec

pri J. Trajanu, Ptujsko Gora.

Trsje na prodaj.

Silvanec, burgundec, gatedel, kraljevin, vellinec, vrbosek, velkrizling in mešane od starih vrst. — Cenljeno na vseh prizoričljivih pogodbah. Korenjenki od Rip. Portalis. Cena po dogovoru. Anton Turin, Globoko, Studenice pri Poljčanah. 8

Za poljedelska dela se pri nekem veleposestvu sprejme 41

pridni zakonski par,

kateri ima že starejše, šoli odrasle otroke. Dopisi se naj pošljejo pod naslovom: „Veleposestvo na Spodnje-Stajerskem“ na upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ štev. 41.

Odrodora nostilna

s topilom kopališčem se proda ali se da v najem. Ponudbe se naj pošljejo na g. Črnec, Altenmarkt, Lipnica. 34

Na prodaj je POSESTVO

pri okrajni cesti blizu postaje Poljčane. Hiša in gospodarsko poslopje je zdiano in z opoko krito. Cena 6000 K. Več se izve pri J. Babšek, posestnik v Poljčanah. 38

Priden vrñer

se sprejme takoj pri g. Vajupotič, pekovski mojster, Maribor, Tegethoffova cesta štev. 53. 32

TRSJE lavrste

izvanredno lepo, močno, najboljših vrst, vsled vojne samo 12 K 100 komadov. Ključi prve vrste 10 K 1000 komadov. Jernej Mikolič, Žetale pri Rogatcu. 43

Zastonj

reklamne zvezke „Domča knjižnice.“ Naročite takoj! Popolni zvezki bodo obsegali po 128 strani, stali po 30 vinarjev ter bodo brez pogreškov. Prihodnj zvezek prinese vse povesti od začetka, tako da lahko daste reklamni zvezek svojim znancem. Kder je prečiščen reklamni zvezek, se naj odloči takoj za naročitev, ker se bodo tiskali prihodnji zvezki samo za naročnike. Za 30 vinarjev še nista dobili nikoli toliko in tako krasnega berila. — Vsebina prihodnjega zvezka: Krasni vojni roman „Železno leto“, zanimivi spominji na Pariz in „Prosjak Luka“, povest iz kmečkega življenja. Letno 12 zvezkov. Poverjenki velik popust. Založnik dr. Lj. Koser, Juršinci, Štajersko. 40

Na najvišje dovolilo Njegovega c. in kr. apostolskega

Veličanstva.

Izvanr.c.kr.državna lotterija

za vojnooskrbovalne namcne.

Ta lotterija v denarju vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.900 kren.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kren.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

28. jan. 1915 **Cena srečke 4 K**

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne lotterije na Dunaju, III. Vorderre Zollamtstrasse 5, v lotterijskih kolekturah, v tobačnih trgovah, v davčnih, poštno-brojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupec srečki brezplačno. — Srečke se pošljajo poštne prosto.

C. in kr. generalno ravateljstvo za državne lotterije oddelek za dobrodelne lotterije.

Vinogradniki pozor!**Cepljene trte na prodaj**

in sicer prve vrste laški rilček, bela in črdeča žlahtnina, silvanec, beli burgundec, izabela, beli ranfol, kapčina, tramince, kraljevin, pošip (Mozler), portugizec, tru ta in mešane vrste. Več tisoč divjakov Rip. Portalis. — Na prodaj več tisoč ključev Rip. Portalis. Vse te vrste so cepljene na Rip. Portalis ter popolnoma zarašcene in lepo vkoreninjene za kar se jamiči. Cena je po dogovoru. Kder si hoče dobiti lepo trte in nasadiči lepi vinograd, naj se ogliši ustremno ali pisemo pri **Francu Slednjaku**, trnar, Juršinci pri Ptuju.

Služba organist

in cerkvenika je razpisana na Polzeli. Prosilci oženjeni, cecilijanci, rokodelci, imajo prednosti. Cerkevno predstojništvo.

Učenec

iz poštene hiše se sprejme v trgovino s stekлом in porcelanom. J. Kovačič v Radgoni.

Kuharica

vajena veakega dela, sem več let služila v župnišču, jnam dobra spritevata ter bi prosila v kakem župnišču stalne službe. Naslov v upravnštvo pod „Kuharica“.

Kupi se dobrohranjen harmonij

Cenljene ponudbe z natančnimi podatki naj se blagovljivo poslati za naslov:

Frančiškanski samostan Marija Nazaret, Mežirje.

Za poljedelska dela se pri nekem veleposestvu sprejme 41

pridni zakonski par,

kateri ima že starejše, šoli odrasle otroke. Dopisi se naj pošljejo pod naslovom: „Veleposestvo na Spodnje-Stajerskem“ na upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ štev. 41.

Odrodora nostilna

s topilom kopališčem se proda ali se da v najem. Ponudbe se naj pošljejo na g. Črnec, Altenmarkt, Lipnica. 34

Na prodaj je POSESTVO

pri okrajni cesti blizu postaje Poljčane. Hiša in gospodarsko poslopje je zdiano in z opoko krito. Cena 6000 K. Več se izve pri J. Babšek, posestnik v Poljčanah. 38

Priden vrñer

se sprejme takoj pri g. Vajupotič, pekovski mojster, Maribor, Tegethoffova cesta štev. 53. 32

TRSJE lavrste

izvanredno lepo, močno, najboljših vrst, vsled vojne samo 12 K 100 komadov. Ključi prve vrste 10 K 1000 komadov. Jernej Mikolič, Žetale pri Rogatcu. 43

Zastonj

reklamne zvezke „Domča knjižnice.“ Naročite takoj! Popolni zvezki bodo obsegali po 128 strani, stali po 30 vinarjev ter bodo brez pogreškov. Prihodnj zvezek prinese vse povesti od začetka, tako da lahko daste reklamni zvezek svojim znancem. Kder je prečiščen reklamni zvezek, se naj odloči takoj za naročitev, ker se bodo tiskali prihodnji zvezki samo za naročnike. Za 30 vinarjev še nista dobili nikoli toliko in tako krasnega berila. — Vsebina prihodnjega zvezka: Krasni vojni roman „Železno leto“, zanimivi spominji na Pariz in „Prosjak Luka“, povest iz kmečkega življenja. Letno 12 zvezkov. Poverjenki velik popust. Založnik dr. Lj. Koser, Juršinci, Štajersko. 40

Na najvišje dovolilo Njegovega c. in kr.

Apostolskega

Veličanstva.

Izvanr.c.kr.državna lotterija

za vojnooskrbovalne namcne.

Ta lotterija v denarju vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.900 kren.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kren.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

28. jan. 1915 **Cena srečke 4 K**

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne lotterije na Dunaju, III. Vorderre Zollamtstrasse 5, v lotterijskih kolekturah, v tobačnih trgovah, v davčnih, poštno-brojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupec srečki brezplačno. — Srečke se pošljajo poštne prosto.

C. in kr. generalno ravateljstvo za državne lotterije oddelek za dobrodelne lotterije.

Gluhost

sumenje po učesih, a ne pr rojena gluhost, tok iz uses, odstrani ta koj in gotovo Dr. F. Quastler, v bals. kosm.

olje za sluh > Otikon

Vsak dan dohajajo zahvalna pisma Cudežni uspehi. Cna eni steklenici 3 K Edina založna M. Vetter, Dunaj III Kraszne 15.

Perl-Kava

iz čistega soja-boba, na domestek za bobovo kavo 5 kg, zavitek iz žepnega robca K 40 po povzetju. **Sastava.** Kraljevi Vino-brady 1578. Zastopniki se proti visoki proviziji prejmejo.

KAVA!

50% cenejša:

Amerikanska štedilna kava, velen-aromatična, izdatna in štedilna. 5 kg poskusna vrteča 10 K franko po povzetju. Pol kilograma velen-prima najfinješi čaj 2 K oddaja A. Sapiro, eksport kave in čaja članaka 496.

Zahvala

Povodom prebridke izgube naše ljubljene matere in soproge, gospe

Ane Lešnik

izrekamo vlč. g. župniku Fr. Muršiču za začnjo tolazbo in nagrobeni govor, ki je mnoho oko ginal do solz, č. g. kaplanu, slavnemu učiteljstvu, cenj. pevcom, ljubim sorodnikom, blagim sosedom, dragim darovalcem prekrasnih nagrobnih vencev, vsem prijateljem in znancem, ki so ob tako obilnem številu izkazali naši zlati materi začnjo čast, najiskrenješo zahvalo.

Fram, 18. januarja 1915. 44

Žalujoča rodbina Štefan Lešnikova.

Zahvala.

Za vse dokaze srčnega sočutja povodom smrti moje ljubljene, nepozabne soproge ter skrbne in predobre matere, gospe

Marije Gologranc

s tem potom prisrčno zahvaljujem. Najsrčnejša zahvala tudi vsem preč. gg. duhovnikom, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, pevcom, darovalcem lepih vencev, sploh vsem in vsakemu, ki se se v tako nepričakovano obilnem številu udeležili pogreba nepozabne rajanke. Bog povrni!

Gaberje pri Celju, 15. januarja 1915. 37

Ferdo Gologranc**IZJAVA.**

Jaz podpisani Blaž Kaznijak, železniški delavec v Rušah, obžalujem, da sem dne 1. decembra 1914 brez vsakega povoda žalil odbornike ruške občine, preklicujem vse svoje neesnovane obdolžitve in se zahvaljujem gg. odbornikom, da se mi na moje prošnjo odpustili.

V Mariboru, dne 15. januarja 1915. 42

URE**Tocna poskrba**

Velika zalog ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih reči po vsaki beni.

Tudi na obroke. - Hestr. cenik zeton. - Gramofoni 20-200 K

Niklasta remonta ura K 9-30
Pristna srebrna ura K 7-
Original emoga ura K 24-
Kulinjska ura K 10-
Budilka niklasta K 3-
Porčni prstani K 2-
Srebrne verižice K 2-

Večletno jamstvo.

Nasl. Dietinger**Theod. Fehrenbach**

upar in etalar

MARIBOR, Gospaska ul. 26

Kupujem zlatino in srebro.

694-5

Zahvala

Povodom prebridke izgube naše ljubljene matere in soproge, gospe

Ane Lešnik

izrekamo vlč. g. župniku Fr. Muršiču za začnjo tolazbo in nagrobeni govor, ki je mnoho oko ginal do solz, č. g. kaplanu, slavnemu učiteljstvu, cen

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranične vloge po

4 $\frac{1}{2}$ %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posillo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo

vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brez-

plačno, stranka plača le koleke.

Uradne ureza stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure
dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I.nadstr.

Manufaktурно trgovino J. FAULAND v Ptiju se najbolj priporoča.

R. Brezovnik trgovina v Vojniku

priporoča svojo bogato zaledo manufakturnega,
špecerijskega in galanterijskega blaga, želez-
nine, cementa, barv, firneža, lakov, usnja,
stekla, kisih vod, najboljših semen itd.

Domači pridelki se kupujejo po najvišji ceni.

Orožje in kolesana obroke. Posamezni
deli najcenejši. Ilustrovceniki zastonj. F. Dušek, tovarna
orožja, koles in šivalnih strojev.
Opremo na drž. žel. št. 2121. 1888
Češko.**Kupujem jajca**(sve-a) po najvišji cenah. — J.
Heller, Dunaj III, Kleistgasse 20.**ZA NOVOLETNO SEZONO**

priporočamo trgovcem v nakup:

Cvetje za rože, žica, zlata pena, jaslice izgo-
tovljene, podobice za jaslice, rutke.Božične in novoletne depešnice kakor tudi druge
vrste po izredno nizkih cenah.**Goričar & Leskovšek v Celju.**

Graška ulica 7. | Na debelo in drobno | Rotovška ulica 2

Sveče za Svečnico

in drugo enako blago priporoča č. du-
hovnikom in cerkvenim predstojništvom ter
samostanom kakor tudi drugemu občinstvu
staroznana domača krščanska tvrdka

Franjo Duchek,
(poprej J. Dufek) svečar in medicar
MARIBOR, Viktringhofova ulica.

Domača in narodna trgovina

Franc Lenart v Ptiju

priporoča svojo bogato izbiro raznovrstnega no-
vega blaga za moške in ženske obleke.

Postrežba poštena! Cene primerne!

Kdo bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancem,
Kdo bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni.**Pri današnji draginji**je zelo varčno gospodarstvo, da
ima zanesljivo, dobro trgovsko
zvezo pri naročbi blaga za obleke
in drugo robo. To Vam da povod
da takoj naročite **cenik s slikami**, katere se Vam zastonj in
poštne preste dostojte.

Naslov je: 55

Prva kranjska razpošiljalna trgovina

R. Miklauc, Ljubljana 205.

= Obstoj tvrdke blizu 50 let =

Najcenejše trte:

jamčeno čiste vrste, to leto posebno močne,
po 13 K za 100 komadov, za vse posestnike
ednako, prvo vrsto, prodaja I. Štajerska trsni-
čarska zadruga, P. Juršinci pri PtijuCeniki z pogoji in imeni trt na vseh pri-
ročljivih podlagah, se pošlijo na zahtevanje
bezplačno.Vinogradnikom se priporoča trte takoj na-
ročiti, da jih pozneje zopet od prekupca ne
bodo dražje plačali.

Le nobenega strahu

pred azijsko kolero, kajti zamoremo se pred to
kugo po higieničnem načinu življenja sigurno
varovatiDržimo svoj želodec v redu in pazimo na
največjo snažnost. Umidajmo si večkrat na dan
obraz in roke in dajmo vsakokrat v umivalno
vodo nekaj Lys-form-desinfekcijskega sredstva.
Glasom poskusov v znaten tem Greifswaldeckem
zavodu tajnega svetnika prof. dr. Loeffler uniči
2% na Lyseformova tekočina tekem ene minute
bacilne izrodke Cholere vibrio.**Lyseform naj bo povsod v zalogi.**Cene originalnih steklenic so K — 80, 1·60,
2·80 in 4·60 v vsaki lekarni in drožeriji.Na željo pošljemo vsakemu zastonj in franko
jako zanimivo knjizico od kralj. svetnika Aladár
Kováč, direktorja rešilne družbe, z naslovom:
• Kako se varujemo pred kolero. • Večjim tvrdkam
pošljemo tudi več izvodov.

Dr. Keleti & Murányi kem. tovarna, Újpest.

Lamstvo 3 leta.

A. KIFFMANN, Maribor ob Dravi št. 8,
največja tovarniška zaloga ur, srebrnine in zlatinine,
razpošilja v vse dežele. Specialist za boljše ure.

Birovni naslov: Cirilova
i. tiskarna Maribor i. t.**Trgovina tiskarne sv. Cirila**

Maribor, v lastni hiši Horoška cesta št. 5

Čokovni račun c. kr. počitno
i. t. hranilnice št. 25.010 i. t.
Interurban telefon št. 113Priporoča svojo veliko za-
logo raznega papirja, po-
resnikov, peres, škatljic za
peresnike, svinčnikov, ra-
dirk, kamenčkov, tabljic,
črnih, zavitkov (barvanih in
belih, v vseh velikostih),
trgovskih knjig, noticov,
pismenega papirja in mapah
in škatljah, razglednic itd.
Svete podobe (male, velike
in stenske), razpela vseh
velikosti, molitveniki, mo-
leki, svetinjice, škapulirji.
Štambilije za urade in dr.

Ceniki na zahtevo zastonj.